

27 avqust 2021-ci il
№32 (8940)

www.muallim.edu.az
muallim@edu.gov.az

AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ

**Təhsil
millətin
gələcəyidir!**
Heydər Əliyev

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin orqanı

Mehriban ƏLİYEVA:

**“Ölkəmizin və xalqımızın
maraqlarını hər şeydən üstün
tutacağam, Azərbaycana
layiqincə xidmət etməyə
çalışacağam”**

Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə
21 fevral 2017-ci il tarixdə keçirilmiş
Təhlükəsizlik Şurasının iclasında
Mehriban Əliyevanın Birinci
vitse-prezident kimi ilk çıxışından

“Gündəlik fəaliyyətimizdə insansevərlik, mərhəmət, qarşılıqlı hörmət, mehribanlıq unudulmamalıdır. Əksinə, məhz bu mənəvi dəyərləri uca tutaraq ən yüksək qələbələr əldə etmək, ən böyük zirvələrə qalxmaq olar. Mən sizi əmin edirəm ki, gələcək fəaliyyətimi məhz bu prinsiplər əsasında qurmağa çalışacağam. Ölkəmizin və xalqımızın maraqlarını hər şeydən üstün tutacağam, Azərbaycana layiqincə xidmət etməyə çalışacağam”.

Mehriban ƏLİYEVA: "Azərbaycan "qara qızılı" insan kapitalına çevirməyi bacaran ölkədir"

Məlumdur ki, hər bir ölkənin inkişafının əsasında yüksək hazırlıqlı, peşəkar, milli-mənəvi dəyərlərə sahib insan amili dayanır. Ümummilli lider Heydər Əliyevin "Azərbaycanın gələcəyi təhsilin inkişafına xüsusi diqqət ayrılır, gənc nəslin hərtərəfli biliklərə mükəmməl yiyələnməsi üçün bütün lazımi addımlar atılır. Yaşadığımız dünya reallıqları da göstərir ki, sürətli inkişaf mərhələsinə çatmış ölkələrin uğurları məhz elmə, təhsilə yüksək diqqət və qayğı sayəsində əldə edilib. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev təhsil sahəsinin inkişafını daim diqqət mərkəzində saxlayaraq Ulu Öndərin bu sahədə müəyyənləşdirdiyi vəzifələrin həyata keçirilməsinin təmin olunmasına xüsusi önəm verir.

Azərbaycan Prezidentinin ölkənin davamlı inkişafının təmin edilməsi və rəqabətliyyətinin gücləndirilməsinə xidmət edən təhsil siyasətinin uğurla reallaşdırılması Heydər Əliyev Fondu və onun rəhbəri, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın fəaliyyəti xüsusi qeyd olunmalıdır. Müasir dövrdə hər bir fəaliyyət sahəsində yeni ideya və baxışlar tələb edilməklə yanaşı, elmi biliklərə əsaslanan bacarıq və vərdislərə malik kadr ehtiyatlarının mövcudluğunu vacib şərtlərdən biri hesab edən ölkənin birinci xanımı qeyd edir: "Azərbaycan son illər ərzində bir çox uğurlara imza atıb, qələbələr qazanıb. Azərbaycan "qara qızılı" insan kapitalına çevirməyi bacaran ölkədir".

Yarandığı ilk gündən Heydər Əliyev Fondu və ölkəmizin Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva özünün böyük və çoxşaxəli fəaliyyətində təhsil sahəsinə xüsusi diqqət ayırıb. Bu illər ərzində Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə təhsillə bağlı bir çox önəmli layihə və proqramlara start verilib. Fondun həyata keçirdiyi əməli işlərin miqyası yetərincə geniş və əhatəlidir.

Təhsilin dəyişən siması - "Yeniləşən Azərbaycana yeni məktəb"

Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə təhsil sahəsində həyata keçirilən bir sıra genişmiqyaslı proqram və layihələrin əsasında təhsil sistemini təkmilləşdirmək və onun dünya təhsil sistemində inteqrasiyasını təmin etmək məqsədi dayanır. Ölkəmizin təhsil ictimaiyyəti tərəfindən böyük rəğbət və etimadla qarşılanan və son illərdə, ümu-

miyyətə, təhsil sisteminin simasını dəyişən "Yeniləşən Azərbaycana yeni məktəb" proqramı xüsusi qeyd edilməlidir. Uğurla tətbiq edilən bu layihə hazırda ölkəmizin təhsil sahəsində müşahidə olunan nailiyyətlərin qazanılmasında mühüm rol oynayır. Məhz bu proqram çərçivəsində ölkəmizdə üç mindən çox məktəb əsaslı təmir olunub və ya yenidən tikilib. Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın yeni məktəb binalarının tikintisinə, mövcud məktəblər üçün əlavə korpusların inşasına, onların əsaslı təmirinə, müasir avadanlıqlarla təminatına, ümumilikdə, infrastrukturun tam yenilənməsinə göstərdiyi diqqət və qayğı ümumtəhsil müəssisələrinin, onların müəllim və şagird kontingentinin əldə etdiyi nəticələrdə də aydın görünür. Yeniləşən, infrastrukturunu dəyişən məktəblərdə tədrisin keyfiyyəti əhəmiyyətli dərəcədə yüksəlib. Görülən işlər 1 milyondan çox şagirdin təlim şəraitinin əhəmiyyətli şəkildə yaxşılaşdırılması ilə müşayiət olunmaqdadır.

Heydər Əliyev Fondu tərəfindən istər paytaxt Bakı, istərsə də regionlarda inşa və təmir olunan yeni məktəblər və uşaq bağçalarının istifadəyə verilməsi mərasimlərində Mehriban Əliyevanın şəxsin iştirakı isə təhsil sahəsinə artan diqqət və qayğının parlaq təzahürüdür.

Azərbaycanda təhsilin inkişafına böyük həssaslıqla yanaşan Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə Fond bütün ölkə ərazisində "Yeniləşən Azərbaycana yeni məktəb" proqramı ilə yanaşı, "İnternet məktəblərinin inkişaf proqramı", "Təhsilə dəstək" kimi proqramların icrasını da həyata keçirərək dövlət təhsil siyasətinin reallaşmasında müstəsna əhəmiyyətə malik işlər görüb. Genişmiqyaslı layihələrin həyata keçirilməsi nəticəsində hətta respublikamızın ən ucaq regionlarında da hər cür ləvazimatla təchiz olunmuş, müasir tələblərə cavab verən məktəblər tikilib istifadəyə verilib, təhsilin bütün ölkə ərazisində əlçatanlığı təmin edilib. Təkcə 2020-2021-ci tədris ilində Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü və dəstəyi ilə Bakı, Gəncə və Mingəçevir şəhərlərində, eləcə də müxtəlif rayonlarda 62 təhsil müəssisəsi inşa və əsas-

lı təmir olunaraq istifadəyə verilib. Belə müasir məktəblər təhsilimiz üçün yeni üfüqlər açır, şagirdlərə yeni imkanlar yaradır. Birmanalı olaraq qeyd olunmalıdır ki, ölkəmizdə müasir tipli məktəblərin inşası, tədris prosesində normal şəraitin yaradılması, təhsilin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması son illər ərzində Azərbaycan təhsilinin beynəlxalq təhsil məkanına inteqrasiyasını gücləndirib və beynəlxalq fənn olimpiadalarında Azərbaycan məktəblilərinin uğurlarının əsas təminatçısı olub. Sevindirici haldır ki, bu uğurlu tendensiya davam etməkdədir. Bunu məktəblilərimizin bir sıra beynəlxalq olimpiadalaradakı uğurlu çıxışları da deməyə əsas verir.

"Təhsilə dəstək" - bərabər təhsil imkanlarının yaradılması

Heydər Əliyev Fondunun təhsillə bağlı həyata keçirdiyi irimiqyaslı layihələr sırasında "Təhsilə dəstək" layihəsi də diqqət cəlb edir. Bu layihə son illərdə Azərbaycan vətəndaşları üçün bərabər təhsil imkanlarının yaradılmasını, gənc nəslin biliklərə yiyələnməsini və ölkəmizin dünya təhsil sistemində inteqrasiyasını prioritet məsələlərdən hesab edən Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyətə başladığı gündən bu istiqamətdə reallaşdırdığı bir sıra uğurlu proqram və layihələri arasında əhəmiyyətli yer tutur. Ümumtəhsil müəssisələrində birbaşa tədrisin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılmasına istiqamətlənmiş bu təşəbbüs məktəblərin ayağı vəsait və şagirdlərin dərslərinə ləvazimatla təminat təmin olunmasına yönəlib. 2004-cü ildən başlayaraq Fondun dəstəyi ilə hər il qaçqın və məcburi köçkün ailələrinin ilk dəfə məktəbə qədəm qoyan uşaqlarına məktəblər çantaları və dərslərinə ləvazimatı hədiyyə olunur. Uşaq tərbiyyə müəssisələrinin müasir tələblər səviyyəsində yenidən qurulması da "Təhsilə dəstək" layihəsində öz əksini tapıb.

Heydər Əliyev Fondunun "Təhsilə dəstək" layihəsi çərçivəsində Azərbaycanla yanaşı, bir sıra xarici ölkələrdə də məktəblər yenidən qurulub və əsaslı təmir olunub.

Uğurlu təhsilin təməli - məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin inkişafı

Ölkəmizdə məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin təkmilləşdirilərək müasirləşdirilməsi, gələcəyimiz olan körpələrin sağlamlıq və bilikli böyüməsi də Heydər Əliyev Fondunun daimi diqqət mərkəzindədir. Son illər bu sahədə də Fond tərəfindən olduqca əhəmiyyətli layihələr icra olunmaqdadır. Azərbaycanda məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin artan tələbatı nəzərə alaraq Fond 2014-cü ildə "Məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin inkişafı" proqramını həyata keçirməyə başlayıb. Proqram çərçivəsində məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin təmiri, yeni binaların inşası, təhsilin, tibbi xidmətin, qidamın keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması və digər məsələlərin həlli təmin olunub. Azərbaycanda bütün sahələrdə olduğu kimi, uşaqların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsinə, onların sağlamlıq və xoşbəxt böyümələrinə diqqət və qayğı göstərilir. Yeni uşaq tərbiyyə müəssisələrinin inşasına, eləcə də mövcud olanların ən müasir tələblər səviyyəsində yenidən qurulmasına Heydər Əliyev Fondu xüsusi töhfələr verir. "Məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin inkişafı" proqramı bir daha sübut edir ki, uşaqların təlim-tərbiyyəsi Fondun fəaliyyətinin əsas istiqamətlərindən birini təşkil edir. Həyata keçirilən bütün bu mühüm layihələr uşaqların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətində Azərbaycanda aparılan siyasətin uğurlu və məntiqli nəticəsidir.

Son illərdə respublikamızda yüzlərlə uşaq bağçasının inşa olunması göstərir ki, Azərbaycan dövləti gələcəyimiz olan körpələrin və uşaqların vətənimizə layiqli vətəndaş kimi formalaşmalarını prioritet vəzifələrdən biri elan edir.

Heydər Əliyev Fondunun uğurlu təşəbbüsü - STEAM

Məlumdur ki, müasir dünyada elm, texnologiya və innovasiyalar cəmiyyətinin sosial-iqtisadi inkişafının aparıcı qüvvəsinə çevrilib. Bu istiqamət Heydər Əliyev Fon-

dunun və onun rəhbəri Mehriban Əliyevanın təhsil alanların müasir bilik və bacarıqlarının, XXI əsr şəraitinin inkişaf etdirilməsində mühüm əhəmiyyət kəsb edən inteqrativ təhsil yanaşmalarının ölkəmizin təhsil müəssisələrində geniş tətbiqi üzrə təşəbbüslərində də özünü göstərir. Məhz Mehriban Əliyevanın, Heydər Əliyev Fondunun himayəsi ilə STEAM yanaşmasının məktəblərimizdə tətbiqinə başlanılması son illərin ən uğurlu yeniliklərindən biridir.

2019-cu ildən ölkəmizdə uğurlu tətbiqinə başlanan STEAM layihəsi hazırda Bakı və Sumqayıt şəhərləri də daxil olmaqla 45 region üzrə 147 ümumtəhsil məktəbindən 25 mindən çox şagird və 800 müəllimi əhatə etməklə davam etdirilir. Ölkəmizin üzvləşdiyi pandemiya şəraitinə baxmayaraq Heydər Əliyev Fondu tərəfindən "STEAM Azərbaycan" layihəsinin əhatə dairəsi genişləndirilib. Mühüm məqamlardan biri də odur ki, "STEAM Azərbaycan" layihəsi çərçivəsində koronavirusdan qorunmaq üçün tibbi heyətin istifadəsi məqsədilə 3D printerlərlə çap olunan "üz sipəri" maskası və bir çox tibbi cihaz və avadanlıqların müxtəlif detallarının sınaq istehsalına başlanılıb. Bu isə təşəbbüskarı Heydər Əliyev Fondu olan STEAM layihəsinin yaşadığımız şəraitdə həyatı əhəmiyyətinin və aktuallığının daha bir bariz nümunəsidir. Ötən tədris ilində Aberseron rayonu Xırdalan şəhəri 3 nömrəli tam orta məktəbin, Şirvan şəhəri Kimya-Biologiya Təmayillü Respublika liseyinin nəzdində, eləcə də Quba şəhərində STEAM mərkəzləri yaradılıb. Şübhəsiz ki, Heydər Əliyev Fondunun və onun rəhbəri Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən bu layihə artıq öz töhfələrini verməkdədir. Bundan başqa, Mehriban Əliyeva uşaq və gənclərin yaradıcı potensialının, bilik və bacarıqlarının aşkara çıxarılmasına, onların hərtərəfli biliklərə malik vətəndaş kimi yetişdirilməsi işinə xidmət edən digər çoxsaylı layihə və təşəbbüslərin himayəçisidir.

Beləliklə də 2004-cü ildə ümummilli lider Heydər Əliyevin parlaq ideyalarının işığında yaradılan Heydər Əliyev Fondu və onun rəhbəri Mehriban xanım Əliyevanın milli təşəbbüskəlik, vətənpərvərlik, diqqət və qayğısının təzahürü kimi ölkəmizin təhsil sisteminin yeniləndirilməsi üzrə xoşməramlı missiya Azərbaycan gələcək üçün yüksək səviyyəli, intellektual kadrların yetişdirilməsinə, kamil insan potensialının formalaşdırılmasına xidmət edir. Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva milli maraqlardan irəli gələn strateji əhəmiyyətli vəzifələrin reallaşdırılmasına xidmət edən, milli maraqların fəvqındə dayanən səmərəli fəaliyyəti ilə xalqımızın dərin rəğbət və sevgisini qazandı.

Oruc MUSTAFAYEV

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva Xəzər rayonunda yenidən qurulan təhsil və təlim müəssisələrinin açılışında iştirak edib

Avqustun 26-da Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyeva Xəzər rayonunun Mərdəkan qəsəbəsində Süleyman Rüstəm adına xarici dillər təmayüllü gimnaziyasının, Şüvəlan qəsəbəsində 12 saylı xüsusi internat məktəbinin yeni inşa edilən yataqxana korpusunun, Buzovna qəsəbəsində yenidən qurulan 229 saylı uşaq bağçasının açılışlarında iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyeva əvvəlcə Mərdəkan qəsəbəsində Süleyman Rüstəm adına xarici dillər təmayüllü gimnaziyasının yeni binasının açılışında iştirak etdi.

Birinci vitse-prezident təhsil kompleksində yaradılan şəraitlə tanış oldu.

Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi

Anar Ələkbərov məlumat verdi ki, 1960-cı ildən fəaliyyət göstərən gimnaziyanın ərazisindəki məktəb və yataqxana binaları istismara yarasız vəziyyətdə olduğundan sökülüb. Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə onun yerində gimnaziyasının yeni binası tikilib.

Diqqətə çatdırılıb ki, xarici dillər təmayüllü gimnaziya 1029 şagird yerlikdir. Gimnaziyanın yeni binasında sinif otaqları, laboratoriya otaqları, informatika sinfi, hərbi hazırlıq otağı, kitabxana, yeməkhana yaradılıb. Kompleksin həyətində yerləşən Laçın məktəbinin binası, yataqxana korpusu da yenidən inşa edilib. 216 şagird yerlik Laçın rayonu 32 nömrəli tam orta məktəbində 12 sinif otağı, akt və qapalı idman zalları da fəaliyyət göstərir. Eyni zamanda, açıq havada futbol və idman meydançası yaradılıb. Ərazidəki yataqxana korpusu 185 yerlikdir. Üç-

mərtəbəli yataqxana binası zəruri mebel və avadanlıqlarla təchiz edilib.

Sonra Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva Şüvəlan qəsəbəsində istifadəyə verilən 12 saylı xüsusi internat məktəbinin yeni inşa edilən yataqxana korpusu ilə tanış oldu.

Məlumat verildi ki, 1972-ci ildən fəaliyyət göstərən 12 saylı xüsusi internat məktəbində dayaq-hərəkət pozğunluğu olan sağlamlıq imkanları məhdud 6-14 yaş həddində 120 şagird təhsil alır. Tədris korpusunun daxilində yerləşən yataqxana Heydər Əliyev Fondu tərəfindən təmir olunaraq tədris otaqlarına uyğunlaşdırılıb və müəssisənin ərazisində yeni yataqxana korpusu inşa edilib. Yeni yataqxana korpusu üçmərtəbəli olmaqla 128 nəfərlikdir. Korpusda yemək zali,

mətbəx sahəsi, tibb otağı, istirahət zonası, kitabxana, asudə vaxtın təşkili otaqları yaradılıb.

Daha sonra Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə Buzovna qəsəbəsində yenidən qurulan 229 saylı uşaq bağçasında yaradılan şəraitlə tanış oldu.

Qeyd edək ki, bu uşaq bağçası da Heydər Əliyev Fondunun məktəbəqədər təhsil müəssisəsinin yenidən qurulması işinə daha bir töhfəsidir. Vaxtilə fərdi yaşayış evi kimi inşa olunan bina 1957-ci ildən uşaq bağçasına uyğunlaşdırılıb. 1937-ci ildə inşa olunan bina qəzalı vəziyyətdə olduğundan sökülərək Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə yerində yeni bağça binası inşa edilib.

İstifadəyə verilən üçmərtəbəli uşaq bağçasında oyun otaqları, idman, musiqi

və rəsm zalları, yataq otaqları, yeməkhana, tibb otağı, geyinib-soyunma otaqları və digər texniki otaqlar yaradılıb. Bağça zəruri mebel və avadanlıqlarla təchiz edilib. Uşaqların asudə vaxtının təşkili məqsədilə açıq havada oyun meydançası da yaradılıb, ərazi yaşıllaşdırılıb.

Qeyd edək ki, Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyətində prioritet sahələr sırasında elm və təhsilin inkişafı üzrə program və layihələr xüsusi yer tutur. Fondun 2014-cü ildən reallaşdırdığı “Məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin inkişafı” programı bu sahədə mövcud problemlərin həllinə yönəlib. Heydər Əliyev Fondu qeyd olunan programı həyata keçirməklə bu istiqamətdə əhəmiyyətli töhfəsini verir. Program çərçivəsində təmirə ehtiyacı olan bağçaların yenidən qurulması və yeni bağçaların inşası həyata keçirilməkdədir.

Ümumi təhsil müəssisələrinin 2021-2022-ci dərs ili üçün tədris planlarının təsdiqi haqqında

Azərbaycan Respublikası təhsil nazirinin əmri

Ümumi təhsil müəssisələrində təhsil prosesinin təşkili və tənzimlənməsini təmin etmək məqsədilə “Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi haqqında Əsasnamə”nin 8.10-1-ci və 13.5-ci bəndlərini rəhbər tutaraq

ƏMR EDİRƏM:

- Azərbaycan Respublikasının tədris Azərbaycan dilində və digər dillərdə aparılan, azsaylı xalqların dilləri öyrədilən ümumi təhsil müəssisələrinin 2021-2022-ci dərs ili üçün aşağıdakı tədris planları və “Tədris planlarına dair qeydlər” təsdiq edilsin:
 - Ümumi təhsil müəssisələrinin I-XI sinifləri üçün tədris planları (1, 2 nömrəli əlavələr);
 - Azsaylı xalqların dilləri öyrədilən ümumi təhsil müəssisələrinin müvafiq sinifləri üçün tədris planları (3, 4, 5, 6 nömrəli əlavələr);
 - “Tədris planlarına dair qeydlər” (7 nömrəli əlavə).
- Yerli təhsili idarəetmə orqanlarının rəhbərlərinə tapşırılsın ki, ümumi təhsil müəssisələrinin fəaliyyətinin müvafiq tədris planları əsasında təşkilinə nəzarət etsinlər.
- İnformasiya və vətəndaşlara xidmət şöbəsi (R.Xanlarov) bu əmrin əlavələrlə birlikdə yerlərə və müvafiq struktur bölmələrə çatdırılmasını təmin etsin.
- İctimaiyyətə əlaqələr sektoru (C.Valehov) bu əmrin əlavələrlə birlikdə “Azərbaycan müəllimi” qəzetində dərc olunmasını və Nazirliyin internet sahifəsində yerləşdirilməsini təmin etsin.
- Əmrin icrasına nəzarət nazir müavini Firudin Qurbanova həvalə olunsun.

Emin ƏMRULLAYEV,
Azərbaycan Respublikasının təhsil naziri

20 avqust 2021-ci il

Ölkəmizdə ənənəvi tədris davamlı keçid üçün həyata keçirilən tədbirlər çərçivəsində təhsil işçilərinin vaksinasiyası aparılır. “Azərbaycan Respublikasında COVID-19 xəstəliyi öleyhinə 2021-2022-ci illər üçün Vaksinasiya Strategiyası”na uyğun olaraq həyata keçirilən proses Təhsil Nazirliyinin feysbuk hesabı üzərindən təşkil edilən vebinarda müzakirə olunub.

Təhsil Nazirliyinin İctimaiyyətlə əlaqələr sektorunun müdiri Cəsarət Valehovun moderatorluğu ilə keçirilən müzakirələrə təhsil nazirinin müşaviri Rüstəm Ağayev, millət vəkili Rəşad Mahmudov, Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin müdiri Mehriban Əliyeva və Gəncə Şəhər Təhsil İdarəsinin rəhbəri Anar Qədimliyəv qatılıb.

Təhsil nazirinin müşaviri Rüstəm Ağayev ötən tədris ilindən bu günədək ümumtəhsil müəssisələrində COVID-19-un səbəb olduğu mənzərəni rəqəmlərlə ifadə edib. Aparılan statistika görə, 219 nəfər şagird, 65 nəfər işçi heyəti ötən il sentyabrın 15-dən oktyabrın 1-dək olan dövrdə virusa yoluxub. Oktyabr ayında şagirdlər arasında yoluxanların sayı 1600-ə, təhsil işçiləri arasında isə 575 nəfərə yüksəlib. Yoluxma sayı 2020-ci ilin dekabrında ən yüksək həddə – şagirdlər arasında 6378, işçi heyəti arasında isə 3568 nəfərə çatıb. İndiyədək ümumilikdə 25370 şagirdin, 15128 təhsil işçisinin yoluxması faktı qeydə alınıb.

Problemdən çıxış yollarından biri olaraq vaksinasiya prosesinə təhsil müəssisələrində də start verilib. “Azərbaycan Respublikasında COVID-19 xəstəliyi öleyhinə 2021-2022-ci illər üçün Vaksinasiya Strategiyası”na uyğun olaraq mart ayında etibarən Bakı şəhəri üzrə 10, Sumqayıt şəhəri üzrə 2 vaksinasiya məntəqəsi yaradılıb. Sadəcə həmin məntəqələrdə 33291 nəfər təhsil işçisi Bakı şəhəri üzrə, 2000 nəfərə yaxın təhsil işçisi isə Sumqayıt şəhərində peyvənd olunub. Hər iki doza peyvənd vurulan təhsil işçilərinin sayına görə Qazax Rayon Təhsil Şöbəsi birinci yerdədir.

Təhsil üçün vaksinasiya

Yardımlı, Neftçala, Gəncə, Lerik, Zərdab da lider rayonlar arasındadır. Həmin rayonlarda təhsil işçilərinin 91 faizi birinci, 85 faizi ikinci doza peyvəndlə təmin edilib. Ümumilikdə ölkə üzrə ümumi təhsil müəssisələrində 137 min təhsil işçisi vaksin olunub ki, bu da 61 faiz təşkil edir. Birinci doza peyvənd olunanlar isə 162 min nəfərdir ki, bu da təhsil işçilərinin 72 faizi deməkdir.

R.Ağayev ali təhsil müəssisələrində aparılan vaksinasiya prosesinə də toxunub. Onun sözlərinə görə, 33 min ali təhsil müəssisəsi əməkdaşından 16 min nəfəri hər iki doza, 20 min nəfər isə birinci doza peyvəndlə təmin olunub. Peşə təhsili müəssisələrində fəaliyyət göstərən 4400 nəfərdən 3451 nəfər birinci doza, 3038 nəfər hər iki doza peyvənd olunub.

R.Ağayev yoluxanlar və reanimasiyada müalicə alanların əksəriyyətinin peyvənd olunmaması olduğunu diqqət çəkərək bildirib ki, məqsəd ənənəvi tədrisə qayıtmış olduğundan vaksinasiya yeganə çıxış yoludur: “Müəllimlər böyük bir kütləyə təmasda olur. Biz ilk növbədə onları qorumağıq. Bunun da yeganə yolu peyvənddir”.

Milli Məclisin deputatı, ürək-damar cərrahi, tibb üzrə elmlər doktoru, əməkdar həkim Rəşad Mahmudov bildirib ki, hər ötən gün koronavirusla bağlı tibbi təcrübələr artsa da, virus yenilməyəcək meyillidir və hələ də yoluxma sayı kifayət qədər böyükdür. Ürək-damar cərrahi ağırlaşmalara və hətta ölümə səbəb olan yoluxmaların peyvənd olunmayanlar arasında üstünlük təşkil etdiyinə xüsusilə diqqət çəkib: “Ölümə səbəb olan bir virusla üz-üzəlik və təəssüf ki, onu hələ nəzarət altına almaq mümkün olmayıb. Peyvəndin isə gün keçdikcə ölməkdə bir qızıl açar olduğuna əmin oluruq. Hər nə qədər

peyvənd olunanların yoluxduğu, xəstəxanalara, hətta reanimasiyaya düşdüyü ilə bağlı faktlar olsa da, əmin olun ki, peyvəndlənməmiş insanlarla müqayisədə rəqəmlər kiçik, ölümə səbəb olma faizi isə çox aşağıdır. Peyvənd çox böyük statistik fərq ortaya qoyur ki, buna biganə qalmaq olmaz. Bu virusa qarşı 100 faizlik çözümlə tapılana qədər hər kəs bilməlidir ki, indiki vəziyyətdə ən yaxşı həll yolu peyvənddir”.

Virus təhlükəli dalğalara, peyvəndi isə bedenimizə dalğalar sənəyinə qədər qoruyan jiletə bənzədən deputat müəllimlərlə və bütün təhsil işçilərinə mürciət edərək onları insan orqanizminə dayanma gücü verən peyvəndlənmə prosesində həm də istiqamətləndirici rol oynamağa çağırıb: “Dünyada bu barədə nə qədər çox danışılsa da, bütün məsuliyyətimlə deyirəm ki, peyvəndin orqanizmdə yaratdığı yan təsir hər gün istifadə etdiyimiz, aspirin, mütəmədi istifadə olunan antibiotiklər, parasetamoldan yüngürlə, hətta minlərlə dəfə aşağıdır”.

Nə ürək-damar xəstəliklərində, nə hamilliklərdə peyvəndin hər hansı əks-göstərişi olmadığını vurğulayan ürək-damar cərrahi QİÇS kimi ağır xəstəliklərdə, şüa terapiyası alan xəstəliklərdə belə kəskinləşmə dövrü və ya şüa terapiyası aldığı həftə bitən kimi vaksin olunmalarının tövsiyə edildiyini vurğulayıb: “Bu bir il ərzində müalicə etdiyim ürək-damar xəstələri arasında əlaqəli olmayıb ki, ona “COVID-19” peyvəndinin əks-göstəriş yaratdığını hesab edək. Bu gün əminliklə deyə bilərik ki, peyvəndlərin heç biri insan orqanizmində ciddi əks-göstəriş yaratmır”.

Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin müdiri Mehriban Əliyeva Bakı şəhərində fəaliyyət göstərən peyvənd məntəqələrində yaradılan şəraitə diqqət çə-

kərək 35 mindən artıq təhsil işçisindən 22686 nəfərinin bu imkandan yararlandığını vurğulayıb: “Bakının Pirallahı, Suraxanı, Sabunçu, Yasamal, Nəsimi rayonları başda olmaqla, 37 məktəb vaksinasiyada 90 faiz nəticə göstərib”.

İdarə müdiri müəllimləri prosedə fəallığa çağırıb: “Məsələdən təhsil vəziyyətdən çıxış yolu olaraq əldə etdiyimiz bir yol olsa da, çox keçmədən onun çatışmazlıqları görünməyə başlaydı. Şagirdlərimizin sağlamlığında, psixoloji durumunda, mənimsəməsində ciddi problemlərin olduğunu gördük. Bu problemlər aradan qalxсын, hamımızın çox istədiyi ənənəvi təhsil bərpa olunmuş deyər “təhsil üçün vaksinasiya” həştaqi ilə kampaniyaya qoşulmalıyıq”.

Gəncədə 5000 nəfərə yaxın təhsil işçisi fəaliyyət göstərir. Təhsil işçilərinin 80 faizi hər iki dozada peyvəndlənib. Gəncə Şəhər Təhsil İdarəsinin müdiri Anar Qədimliyəv vaksinasiya prosesində qarşılarına qoyduqları hədəfə nail olduğunu bildirib: “Hədəfimiz təhsil işçilərinin 80 faizinin peyvəndlənməsinə nail olmaq idi. Biz artıq bu hədəfimizə çatmışıq. Birinci doza peyvənd olunanlar 88 faizi ötib. Hazırda çarpaz yoxlamalara başlamışıq. Bu yoxlamalar rəqəmlərdə qeyri-dəqiq informasiya varsa, onu üzə çıxaracaq. Gəncədəki 46 təhsil müəssisəsindən 44-də fəaliyyət göstərən təhsil işçilərinin 88 faizi ilk doza peyvənd olunub. Bir tam orta, bir məktəbdənkənar təhsil müəssisəsində nəticələr 80 faizdən aşağıdır. Biz çalışacağıq ki, bütün təhsil müəssisələrində nəticələr 80 faizdən yuxarı olsun”.

Vebinarda qeyd edilib ki, əyani tədrisin bərpa olunması üçün təhsil müəssisələri əllərindən gələni edirlər. Bunun üçün ilk növbədə peyvəndlənmə prosesində lazım olan nəticəyə nail olunmalıdır. Çünki tədris prosesinə məhz hər iki doza peyvənd olunanlar cəlb olunacaq. Özünün və başqalarının həyatını təhlükəyə atmalarını üçün əks göstərişləri olanlar və başqa səbəblərdən peyvənddən boyun qaçıranlarla bağlı müəyyən məhdudiyyətlərin olacağı istisna edilmir.

Rubiyə DAŞSALAHLI

100 yaşlı elm və təhsil məbədi

**Mən yer üzündə müəllimdən
yüksək ad tanımıram!**

**Heydər ƏLİYEV,
ümummilli lider**

Yüz il əvvəldən bu günə

Bu il ölkəmizin ən qocaman ali təhsil ocaqlarından biri olan Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin yaradılmasının 100-cü ildönümü tamam olur. Azərbaycan ziyalılarının milli təəssübkeşliyi, özünəməlik və fədakarlığı sayəsində yaradılmış universitet çətin, mürəkkəb və şərəfli bir yol keçmiş, milli düşüncənin inkişafına, pedaqoji və elmi-pedaqoji kadrların hazırlığına əvəzsiz töhfələr verən şöhrətli təhsil və elm müəssisəsinə çevrilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 2021-ci il aprelin 17-də "Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin 100 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında" Sərəncamı bir əsr ərzində əldə olunmuş nailiyyətlərə verilmiş ən yüksək qiymətdir. Sərəncamda universitetin ölkəmizin inkişafındakı xüsusi rolu vurğulanaraq qeyd olunur: "İxtisaslaşmış ali təhsil müəssisəsi kimi Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti müəllim hazırlığı sahəsində və pedaqoji təhsilin inkişafı naminə bu gün də uğurlu fəaliyyəti ilə müstəqil Azərbaycanın inkişafına töhfələrini əsirgəmir. Universitetdə qabaqcıl elmi nailiyyətlərdən, innovativ təlim-tədris texnologiyalarından faydalanmaqla ali təhsilin məzmun və keyfiyyət göstəricilərinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində zəruri addımlar atılır".

Zəngin ənənəyə malik ali təhsil ocağı 1921-ci ilin 26 avqustunda Azərbaycan Xalq Komissarları Sovetinin sədri Nəriman Nərimanovun imzaladığı dekret əsasında cəmi 8 müəllim və 6 tələbə ilə fəaliyyətə başlamışdır. Dekretə deyilirdi: "Respublikanın vəhid əmək məktəbinin ideyalarını həyata tətbiq etməyə qabil yüksəkixtisaslı maarif işçiləri hazırlamaq məqsədilə bu ilin sentyabr ayının 1-dən etibarən Bakı şəhərində II dərəcəli şura məktəbliləri üçün türk dilində müəllimlər hazırlaya biləcək Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kişi İnstitutu təsis edilsin".

Dekretin imzalanmasından xeyli əvvəl Pedaqoji İnstitutun təşkili ilə bağlı müəyyən hazırlıq işləri aparılmış, bu məqsədlə hələ 1920-ci ilin sonunda xüsusi komissiya yaradılmışdı. N.Nərimanov komissiya üzvlərini qəbul edən zaman öz razılığını bildirərək demişdi: "Mən görürəm, maarifin haradan başlanmasını ruhən düzgün düşünmüş və Azərbaycan xalqının nicatı yolunu görüb bütün heyatınızı ona həsr etmişsiniz. Azərbaycan Respublikası bu zəhmətinizi hər zaman təqdir edəcək. Azərbaycan xalqı həmişə sizi yad edəcəkdir".

Böyük elmi-pedaqoji kollektivə və çoxminli tələbə kontingentinə sahib olan Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə çevriləndə bu təhsil müəssisəsi uzun bir yol qət etmiş, son 100 il ərzində 160 mindən çox yüksəkixtisaslı müəllim kadrları yetişdirməklə ölkəmizin sosial-mədəni inkişafında mühüm rol oynamışdır. Pedaqogika, psixologiya və ayrı-ayrı fənlərin tədrisi metodikası məhz bu ali məktəbdə təşəkkül tapmışdır. Eyni zamanda, bir əsrlik fəaliyyəti dövründə Pedaqoji Universitet yalnız Azərbaycan üçün deyil, Gürcüstan, Mərkəzi Asiya respublikaları, Bolqarıstan və digər ölkələr üçün də yüksək səviyyəli müəllim və elmi kadr hazırlığı işini

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti fəaliyyətinin əksər mərhələlərində, xüsusən də ulu öndər Heydər Əliyevin ölkəyə rəhbərlik etdiyi illərdə dövlətin müstəsna diqqət və qayğısı ilə əhatə olunmuşdur. Ulu öndərin ayrı-ayrı vaxtlarda 5 dəfə (1971, 1973, 1977, 1981, 1982) universitetə gəlişi professor-müəllim heyətinin daha səmərəli və məhsuldar işləməsi üçün əvəzolunmaz stimül yaratmışdır.

uğurla həyata keçirmişdir.

Pedaqoji Universitet Azərbaycanda elm və təhsilin inkişafına sənballı töhfələr verən tanınmış alimlər yetişdirmiş, paralel olaraq, həm də elmi mərkəz kimi formalaşmış inkişaf etmişdir. Xalqımızın fəxr etdiyi yüzlərlə görkəmli alim, yaradıcı ziyalı, ictimai və dövlət xadimi bu universitetdə təhsil almışdır. Universitetin məşhur məzunları sırasında Məmməd Arif Dadaşzadə, Həmid Arslan, Mehdi Mehdişzadə, Budaq Budaqov, Mikayıl Müşfiq, Süleyman Rəhimov, Mehdi Hüseyn, Şixəli Qurbanov, İsmayıl Şıxlı, İlyas Əfəndiyev və bir məqalədə adını çəkmə bilmədiyimiz onlarla digər ziyalı göstərmək olar. Böyük fəxrlə deyə bilərik ki, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının 11 prezidentindən üçü – Yusif Məmmədəliyev (2 dəfə), Zəhid Xəlilov və Həsən Abdullayev, 5 vitse-prezidenti – Heydər Hüseynov, Səməd Vurğun, Zəhid Xəlilov, Əlisəhəb Sumbatzadə və İsa Həbibbəyli məhz bizim universitetin məzunlarıdır. Sovet İttifaqı Qəhrəmanları Mehdi Hüseynzadə, Xıdır Mustafayev, Fərid Səfərov, Səlahəddin Kazımov, Sosialist Əməyi Qəhrəmanları Səfə İmanov, Zərbəli Səmədov, Rüstəm Səfərliyev, Vətənin ərazi bütövlüyü uğrunda mənfur düşmənlə mübarizə aparmış Azərbaycan

canın Milli Qəhrəmanları Mirələkbər İbrahimov, Mətləb Quliyev, Şakir Salahov, "Zəfər" ordenli general-polkovnik Əli Nağıyev, "Azərbaycan Bayrağı" ordenli Malik Bayramov, Mürsid Məmmədov, böyük qələbə çaldığımız 44 günlük Vətən müharibəsində torpaqlarımızın mənfur düşməndən azad olunması yolunda canlarından keçmiş şəhidlərimizdən 11 nəfəri – Ağaqardaş Abbasov, İlkin Ağaquliyev, Elgün Əzizov, Ehtiram Hüseynli, Rəvan Lətifov, Cilingir Nəbiyev, Orxan Nəbiyev, Ceyhun Nüsrətli, Qoşqar Ömərrov, Firdovsi Tahirov və yeganə xanım şəhidimiz Arəstə Baxışova müxtəlif illərdə ADPU-nu bitirmişlər.

Pedaqoji Universitet ölkədə pedaqoji və elmi-pedaqoji kadrların hazırlığını, təkmilləşdirilməsini və ixtisasının artırılmasını həyata keçirən pedaqoji təhsil müəssisələrinin böyük əksəriyyətinin yaradılmasında ilkin baza rolunu oynamış, onların sonrakı inkişafına yaxından dəstək göstərmişdir. Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Pedaqoji Elmlər İnstitutu (indiki Təhsil İnstitutu), 30-40-cı illərdə fəaliyyət göstərən ikillik müəllimlər institutları, indiki Gəncə Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dillər

müəssisəsi (məktəbəqədər, ümumtəhsil, texniki-peşə, orta ixtisas, ali), elmi idarə, təşkilat və ya təhsillə bağlı QHT yoxdur ki, orada Pedaqoji Universitetin məzunları çalışmasın. Məzunlarımız həm də ayrı-ayrı dövlət orqanlarında, nazirlik, komitə və agentliklərdə, güc strukturlarında, özəl qurumlarda uğurla fəaliyyət göstərirlər.

Universitetə dövlət qayğısı

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti fəaliyyətinin əksər mərhələlərində, xüsusən də ulu öndər Heydər Əliyevin ölkəyə rəhbərlik etdiyi illərdə dövlətin müstəsna diqqət və qayğısı ilə əhatə olunmuşdur. Ulu öndərin ayrı-ayrı vaxtlarda 5 dəfə (1971, 1973, 1977, 1981, 1982) universitetə gəlişi professor-müəllim heyətinin daha səmərəli və məhsuldar işləməsi üçün əvəzolunmaz stimül yaratmışdır. Heydər Əliyev ilk dəfə 1971-ci ildə Pedaqoji İnstitutun partiya təşkilatının hesabat-seçki konfransında, 1973-cü ildə institutun 50 illik, 1981-ci ildə isə 60 illik yubileyində iştirak etmiş, yüksək dövlət mükafatlarını kollektivə təqdim edərək müəllim kadrları hazır-

Son illər Pedaqoji Universitet Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin müstəsna diqqət və qayğısı sayəsində dinamik inkişaf yoluna qədəm qoymuşdur. Cənab Prezidentin 26 dekabr 2006-cı il tarixli Sərəncamı ilə ADPU-nun 85 illik, 18 aprel 2012-ci il tarixli Sərəncamı ilə 90 illik yubileyi qeyd edilmişdir.

lığının vəziyyəti və perspektivləri barədə geniş nitq söyləmişdir. O, 2 dəfə (1977 və 1982) Pedaqoji İnstitutda qəbul imtahanı prosesini izləmiş, ali məktəbin əməkdaşları və abituriyentlərin valideynləri ilə səmimi görüşlər keçirmişdir. Ulu öndərin Pedaqoji İnstitutun 50 illik yubileyində dediyi "Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutu böyük və çətin yol keçmişdir. Onun kollektivi Azərbaycan ümumtəhsil məktəbinin inkişafında böyük xidmət göstərmiş, institut xalq maarifi üçün yüksəkixtisaslı kadrlar ocağına çevrilmişdir" sözləri professor-müəllim heyətinin fəaliyyətinə yeni stimül vermiş, institutun inkişaf strategiyasının hazırlanmasında və həyata keçirilməsində mühüm rol oynamışdır.

Pedaqoji İnstitutun kollektivinə daim xüsusi diqqət göstərən Heydər Əliyev 14 avqust 1978-ci ildə Bolqarıstan Xalq Respublikasında əmək səmestrində (tələbə inşaat dəstəsində) iştirak edən institutun bir qrup tələbəsi ilə Sofiya şəhərində görüşmüş, gənclərə əmək və təhsildə müvəffəqiyyətlər arzulamışdır.

Son illər Pedaqoji Universitet Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin müstəsna diqqət və qayğısı sayəsində dinamik inkişaf

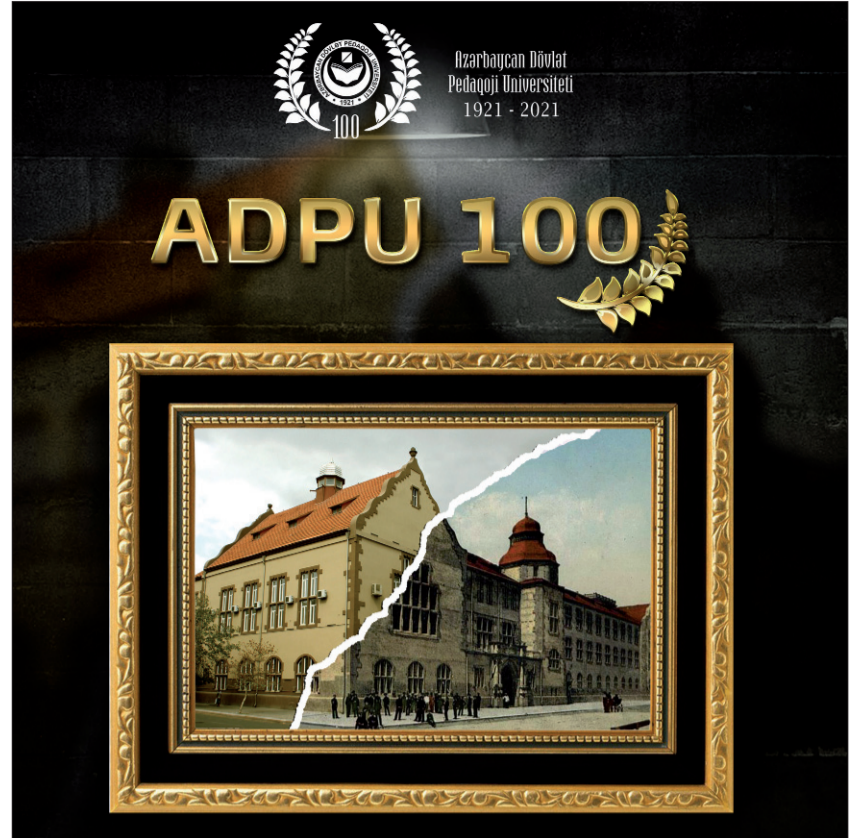
yoluna qədəm qoymuşdur. Cənab Prezidentin 26 dekabr 2006-cı il tarixli Sərəncamı ilə ADPU-nun 85 illik, 18 aprel 2012-ci il tarixli Sərəncamı ilə 90 illik yubileyi qeyd edilmişdir. Elmin və təhsilin inkişafındakı xidmətlərinə görə universitet əməkdaşlarından 4-ü "Şöhrət" ordeni, 1-i 3-cü dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordeni, 29-u "Tərəqqi" medalı ilə təltif olunmuş, 42-si "Əməkdar müəllim", 6-sı "Əməkdar elm xadimi", 5-i "Əməkdar jurnalist", 3-ü "Əməkdar mədəniyyət işçisi", 2-si "Əməkdar rəssam", 1-i "Əməkdar mühəndis", 1-i "Əməkdar bədən tərbiyəsi və idman xadimi" fəxri adlarına layiq görülmüş, 3 nəfərə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdləri verilmişdir.

Cənab İlham Əliyevin Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin 100 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında Sərəncamı 20 min nəfərdən çox üzvü olan böyük ADPU ailəsinə böyük sevinc bəxş etmiş, bütün kollektivə daha səmərəli fəaliyyətə ruhlandırmışdır. Müəllim və tələbələrımız yuxarıda qeyd edilən sərəncamları Pedaqoji Universitetin fəaliyyətinə dövlətimizin xüsusi diqqət və qayğısının təzahürü kimi dəyərləndirərək cənab Prezidentə dərin hörmət və minnətdarlıqlarını bildirirlər.

İnkişaf edən dövlətin yenilənən ali təhsil müəssisəsi

Son illər ölkəmizdə aparılan ardıcıl və məqsədyönlü islahatlar təhsilin bütün pillə və səviyyələrində yeni dövrün tələblərinə uyğun məzmun və bazanın formalaşdırılması, yaradıcı təfəkkürə və vətənpərvərlik ruhuna malik olan praktik oriyentasiya və vətəndaşların yetişdirilməsi kimi ali hədəflərə yönəlmişdir. Nisbətən qısa zaman kəsiyində bu istiqamətdə nəzərəcarpacaq dəyişikliklər baş vermiş, müəyyən nailiyyətlər əldə edilmişdir. Respublikamızın orta ümumtəhsil müəssisələrində kurikulum sistemini təbii, müəllimlərin elektron müsabiqə yolu ilə işə qəbulu, onların bilik və bacarıqlarının müxtəlif səviyyələrdə monitorinq və qiymətləndirilməsi, şagirdlərin məktəbə elektron qaydada qəbulu kimi innovativ yanaşmalar artıq öz müsbət nəticələrini verməkdədir.

Son 18 ildə təhsilin maddi-texniki bazasının təkmilləşdirilməsi məqsədilə istər dövlət, istərsə də Heydər Əliyev Fondu tərəfindən ən yüksək standartlara cavab verən minlərlə yeni məktəb binası inşa olunmuş, universitet və institutların texniki təchizatı yaxşılaşdırılmış, İKT-nin tətbiqinin genişləndirilməsi üzrə dövlət proqramları hazırlanaraq icra edilmişdir. Ötən ildən dünyanı cənginə alan global koronavirus pandemiyası fonunda bütün təhsil sisteminin distant tədrisə keçməsi ilə əlaqədar ən qısa zamanda əhatəli virtual təhsil platformasının yaradılması isə dövlətimizin və onun müvafiq qurumlarının bu sahədə nə qədər çevik və oriyentasiya olduqlarını bir daha nümayiş etdirmişdir.

100 yaşlı elm və təhsil məbədi

◀ Əvvəli səh.4

Təhsilin bütün pillələrinin inkişafı ilə bağlı hüquqi bazanın yenilənməsi və təkmilləşdirilməsi istiqamətində də ardıcıl və nəticəyönlü tədbirlər həyata keçirilir. İlin əvvəlində dövlət başçısı tərəfindən təsdiq olunmuş “Azərbaycan-2030: sosial-iqtisadi inkişaf dair Milli Prioritetlər” adlı strateji inkişaf sənədində XXI əsrin tələblərinə uyğun təhsil sisteminin formalaşdırılması dayanıqlı dövlətin əsas hədəflərindən biri kimi öz əksini tapmışdır.

Sözsüz ki, bütün bu islahatlar ali təhsildən, xüsusən də orta ümumtəhsil sistemində birbaşa təsir edən pedaqoji ali təhsildən yan keçə bilməz. Bu baxımdan, ölkəmizin əsas pedaqoji ali təhsil müəssisəsi olan ADPU-da da bütün sahə və istiqamətlər üzrə sürətli inkişaf və yenilənmə prosesləri gedir.

Bu gün Bakıdakı 4 tədris korpusu, Quba, Şamaxı, Şəki, Ağcabədi və Cəlilabaddakı filialları, tərkibindəki Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kolleci və Bakı şəhərindəki baza məktəbi ilə ölkənin ən böyük və şəbəkələşmiş ali təhsil müəssisələrindən olan Pedaqoji Universitet, orta məktəblərin tədris proqramlarına daxil olan bütün fənlər üzrə bakalavriat səviyyəsində peşəkar və zəruri bacarıqlara malik müəllimlər yetişdirir. Universitetdə ümumilikdə 18000-dən artıq tələbənin təlimi ilə 2000-dək əməkdaş məşğul olur ki, onların da arasında 70-dən çox elmlər doktoru, professor, yüzlərlə dosent və fəlsəfə doktoru vardır.

Müəllimlərin təhsilini gücləndirən, yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub. Ali təhsil müəssisəsində həm maddi-texniki baza, həm tədris, həm sosial həyat, həm də elmi fəaliyyət uğurla inkişaf etməkdədir. Dövlət siyasətinin prioritetlərinə uyğun olaraq, bu gün professor-müəllim və tədris-yardımcı heyətin gücləndirilməsi prosesi gedir, universitetin məzunları davamlı olaraq doğma təhsil ocağında işə cəlb edilir.

Universitetdə imtahanların test üsulundan yazılı formaya keçirilməsi isə sözün əsl mənasında təhsilin keyfiyyətinə öz müsbət təsirini göstərmişdir. Bu minvalla ölkədə müəllim hazırlığı prosesinə yeni sistem gətirilmiş və həmin sistem nisbətən qısa zaman kəsiyində özünü tam doğrulda bilmişdir. Nəticədə məzunlarımızın müəllimlərin işə qəbulu (MİQ) imtahanlarındakı nəticələri son illər təxminən 4 dəfə yüksəlmişdir. Həyata keçirilən tədbirlər, təhsil ocağında imtahan sisteminin daha da şəffaflaşdırılması, tələbə-rəhbərlik münasibətlərinin sadələşdirilməsi və demokratikləşdirilməsi inkişafı artırır. Dövlət təhsil siyasətinin tələblərinə uyğun olaraq, yaxın gələ-

cəkdə bu nisbəti daha da artırmaq istiqamətində işlər aparılır.

Universitetdə tələbələrə maraqlı və faydalı təhsil təklifləri genişləndirilməsi, onların sosial və digər problemlərinin həllinə dəstək göstərilməsi Pedaqoji Universiteti gənclərimiz üçün səmimi təhsil mühiti yaradılmış məkana kimi daha da cəlbedici edir.

Son 5 ildə ADPU-da müəllimlərin şəffaf seçki sisteminin tətbiqi və təkmilləşdirilməsi yönündə aparılan ardıcıl və məqsədyönlü işlər, demək olar ki, artıq başa çatdırılıb. Hazırda yalnız fakültə dekanları və kafedra müdirləri yox, müəllim və tyutorlar da müsabiqə yolu ilə vəzifəyə seçilir. Universitetdə tyutor hazırlığı kursları fəaliyyət göstərir. Bütün bu islahatlar təkcə Bakıda deyil, ADPU-nun bütün filiallarında və nəzdindəki kollecdə də mütəmadi olaraq davam etdirilir.

Universitetin beynəlxalq əməkdaşlığı ildən-ilə genişlənməkdədir. Mübadilə proqramları çərçivəsində bir çox ölkələrə tələbə və müəllimlərin göndərilməsi prosesi davam edir. Hazırda ADPU-nun 53 xarici ali təhsil müəssisəsi ilə birbaşa əlaqələri mövcuddur. Türkiyənin 11 universiteti ilə “Mövlana” proqramı çərçivəsində əməkdaşlıq edilir. Erasmus+ mübadilə proqramı çərçivəsində Erasmus+ tərəfindən universitetləri arasında tələbə, akademik və inzibati heyətin mübadiləsi mütəmadi olaraq həyata keçirilir. Pedaqoji Universitet Avrsiyaya Universitetlər Birliyi (EURAS), Kafkasya Universitetlər Birliyi (KÜNİB) kimi beynəlxalq assosiasiyalarla yaxından əməkdaşlıq edir. ADPU həmçinin Avropa Müəllim Hazırlığı Şəbəkəsi (ETEN) və Universitet Prezidentlərinin Beynəlxalq Assosiasiyasının (İAUP) üzvüdür.

Pedaqoji Universitet bu gün

Şəffaf, keyfiyyət və tələbə məmnuniyyətini hədəfləyən kompleks tədbirlər nəticəsində Pedaqoji Universitetin əldə etdiyi uğurları və təbiiq olunan yenilikləri qıscaca nəzərdən keçirməklə inkişaf dinamikasını izləmək mümkündür.

ADPU-nun 2018-2021-ci illər üçün “Ənənələrə sadiq, yeniliklərə açıq universitet!” şüarı ilə Strateji İnkişaf Planı qəbul olunub və onun icrası artıq tamamlanmaq üzrədir.

Tələbə biliyinin qiymətləndirilməsində test sistemindən yazılı imtahanlara keçid, professor-müəllim heyətinin seçkisinin və işçilərin işə qəbulunun müsabiqə üsulu ilə aparılması nəticəsində tədrisin keyfiyyəti nəzərəcarpacaq dərəcədə yüksəlib.

Keçmiş Azərbaycan Müəllimlər İnstitutu ilə birləşmədən sonra işçi heyətinin sayında və universitetin strukturunda optimallaşdırmanın aparılması, fakültə və kafedraların idarəetmə sisteminin təkmilləşdirilməsi, onlardan bəzilərinin birləşdirilməsi, ixtisasların, təhsil səviyyələri üzrə fənlərin fakültə və kafedralar arasında dəqiq bölgüsü, TÜRKSOY kafedrasının, YUNESKO klubunun yaradılması və s. kimi tədbirlərlə müsbət dinamika əldə olunub (hazırda həmçinin YUNESKO kafedrasının yaradılması ilə bağlı layihə hazırlanır).

ADPU-nun həm də elmi mərkəzə çevrilməsinə yönələn tədbirlər fonunda son illər hazırlanmış 6 elmi tədqiqat layihəsi Elm Fondu tərəfindən dəstəklənmiş, universitetdə Elmi-Tədqiqat Mərkəzi yaradılmış, 6 dövrü elmi jurnal təsis edilmiş və onlar Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası tərəfindən “Azərbaycan Respublikasında dissertasiyaların əsas nəticələrinin dərc olunması tövsiyə edilən dövrü elmi nəşrlər siyahısı”na daxil edilmişdir. Magistrantların elmi-tədqiqat işlərinin dərc edilməsi məqsədilə Azərbaycan-da ilk dəfə “Magistrant” dövrü elmi jurnalı təsis edilmiş və ilk nömrəsi işıq üzü görmüşdür. Universitetin elmi plaqiatla mübarizə üzrə daxili sistemi qurulmuşdur. Əməkdaşların beynəlxalq istinadlı jurnallarda çap olunmuş əsərlərinin sayı son 5 ildə dəfələrlə artmışdır. Bu nəticələr “Clarivate Analytics” elmi bazası tərəfindən də qiymətləndirilmiş, ADPU mükafatlandırılmışdır.

Pedaqoji Universitetdə professor-müəllim heyətinin fəaliyyət göstəricilərinin qiymətləndirilməsi üçün işlək mexanizim (reyting sistemi) yaradılıb. Sistemin tətbiq olunduğu ilk ildə ayda 100, son ildə isə 150 ən yüksək nəticə əldə edən müəllimə əlavə ödənişlərin edilməsinə başlanılıb, keyfiyyət təminatı şöbəsi yaradılıb.

2020-ci ildə universitetin mütəxəssisləri tərəfindən bütün müəllimlik ixtisasları üzrə yeni nəsil təhsil proqramları hazırlanıb və Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmişdir. Bu proqramlarda müəllim hazırlığı sahəsində bir sıra digər yeniliklərlə yanaşı, pedaqoji internaturanın təşkili də nəzərdə tutulur.

ADPU-nun SABAH qruplarında 4 ixtisas üzrə tələbələr təhsil alır. Universitetdə cari tədris ilindən bəzi ixtisaslar üzrə ingilis bölməsi yaradılıb. İlk dəfə olaraq magistratura səviyyəsində təhsil üzrə MBA (Təhsilin təşkili və idarə edilməsi), Təlim və tədrisin təşkili və metodikası üzrə SABAH magistratura və Gənclərlə iş ixtisaslaşmaları üzrə mütəxəssis hazırlığına başlanılıb. Fizika, texnologiya, riyaziyyat, informatika, kimya və biologiya müəllimliyi ixtisaslarında STEAM bacarıqları olan yeni nəsil müəllimlərin hazırlanması yönündə işlər aparılır. ADPU-da STEAM laboratoriyası yaradılıb, seçilmiş professor-müəllim heyətinə Təhsil İnstitutu ilə birlikdə müvafiq təlimlər keçirilib və yeni tədris ilindən yuxarıda qeyd olunan ixtisasların tələbələrinə “STEAM” fənni tədris ediləcəkdir. Həmçinin inklüziv təhsil yanaşmasının geniş tətbiqinə və müvafiq ixtisaslarda inklüziv təhsil fənninin tədrisinə başlanılıb.

Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliyinin artırılması üzrə Dövlət Proqramına uyğun olaraq, yuxarıda qeyd edilmiş kimi, iki ildir ABŞ-ın Corc Vaşinqton Universiteti ilə birgə magistratura səviyyəsində “Təhsil idarəçiliyi” üzrə beynəlxalq ikili diplom proqramı həyata keçirilib və 50 gənc bu proqramda təhsil alır.

Hazırda ölkənin ikinci ən böyük universitet kitabxanasına malik olan ali təhsil ocağı kimi, BP şirkəti ilə birgə

■ Böyük elmi-pedaqoji kollektivə və çoxminli tələbə kontingentinə sahib olan Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə çevrilənədək bu təhsil müəssisəsi uzun bir yol qət etmiş, son 100 il ərzində 160 mindən çox yüksəkixtisaslı müəllim kadrları yetişdirməklə ölkəmizin sosial-mədəni inkişafında mühüm rol oynamışdır.

■ Universitetin beynəlxalq əməkdaşlığı ildən-ilə genişlənməkdədir. Mübadilə proqramları çərçivəsində bir çox ölkələrə tələbə və müəllimlərin göndərilməsi prosesi davam edir. Hazırda ADPU-nun 53 xarici ali təhsil müəssisəsi ilə birbaşa əlaqələri mövcuddur. Türkiyənin 11 universiteti ilə “Mövlana” proqramı çərçivəsində əməkdaşlıq edilir.

■ Zəfər sevincini yaşayan Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin professor-müəllim və tələbə heyəti universitetin 100 illik yubileyinin keçirilməsinə xüsusi diqqət göstərən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya dərin hörmət və minnətdarlığını bildirir.

kitabxana fondunun elektronlaşdırılması nəzərdə tutulan irimiqyaslı layihə yekunlaşmaq üzrədir.

Yeni yüzilliyə daxil olarkən

Bu gün 100 yaşlı tamam olan Pedaqoji Universitet fəaliyyətinin növbəti yüzilliyinə yeni və daha çevik hədəflərlə daxil olur. Nəcə deyirlər, yubiley, əslində, gəriyə baxmaq, görülən işlərə nəzər salıb gələcəyi müəyyənləşdirmək üçün düşünmə imkanındır. XXI əsrdə - dünyada elm, təhsil və texnologiyaların misli görünməmiş sürətlə inkişaf etdiyi bir şəraitdə Pedaqoji Universitet yüksəkixtisaslı, müasir dünyagörüşlü, milli dəyərlərə sadiq müəllim kadrlarının hazırlanmasını təmin etmək üçün aşağıda sadalananacaq vəzifələrin yerinə yetirilməsini strateji xətt kimi müəyyənləşdirib. 100 illik yubileydən sonra universitetin 2030-cu ilə hədəflənən yeni strateji inkişaf planında da bu istiqamətlər nəzərə alınacaqdır.

Həmin istiqamətlər, əsasən, aşağıdakıları ehtiva edir:

Təhsilalanlara Vətən, dövlət və tarix sevgisinin aşılanması: Gənc müəllimlər Azərbaycan Respublikasının fəal vətəndaşları kimi Vətənə və müstəqil dövlətimizə bağlı, milli-mənəvi və əxlaqi dəyərlərə sadiq insanlar kimi formalaşdırılmalıdırlar. Onların öz xalqına olan sevgisi valideynlərə sevgidən, torpağa sevgisi böyüdüyü məhəlləyə sevgidən başlayaraq milli-mənəvi sərhədlərimizdək uzanmalıdır.

Təhsilalanların öz ölkəsinin tərəqqisinə xidmət etməsi: Təhsilalanlar müasir dünyanın elmi-texnoloji nailiyyətlərini dərinləndirən mənimsəməli, istifadə etməli, lakin hazır məhsula aludə olmamalı, onun yalnız istehlakçısı deyil, həm də yaradıcısı və istehsalçısı olmağa çalışmalı, bunun üçün daim öz üzərində işləməli, bilik və bacarıqlarını durmadan təkmilləşdirməlidirlər.

Rəqəmsal biliklər və xarici dil bacarıqlarının verilməsi: Hər iki bacarıq mütləq yeni nəsə aşılanmalıdır. Bunlardan birincisi, tələb olunan minimum digital biliklər, ikincisi isə, gözəl və zəngin ana dilimizdən sonra xarici dilləri - ilk növbədə, müasir dünyanın elm və texnologiya dili olan ingilis dilini öyrənməkdir.

Ümumiləşdirmə aparsaq, milli-mənəvi dəyərlərə sadiq, Vətənə və dövlətə bağlı, rəqəmsal və xarici dil biliklərinə, geniş və müasir dünyagörüşünə, sağlamlıq və müstəqil maraqlarına sahib olan gənc mütəxəssislər və fəal vətəndaşlar yetişdirmək milli təhsilimizin profilini və prioritetlərini formalaşdırmağa kömək edəcək əsas hədəflərdəndir.

Bu ilin oktyabrında dövlət müstəqilliyimizin 30-cu ildönümü tamam

olacaq. Müstəqillik dönməsində bütün həmvətənlərimizin ən böyük və ümdə arzusu işğal altındakı torpaqlarımızın azad edilməsi, ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərpa edilməsi olmuşdur. Nəhayət, ötən ilin 27 sentyabrında başlanan 44 günlük Vətən müharibəsində Rəşadətli Silahlı Qüvvələrimiz Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin bilavasitə rəhbərliyi altında təcavüzkar Ermənistan ordusunu darmadağın edərək çoxəsrlər tariximizdə ən möhtəşəm qələbəni qazandı. Düşmən təslim aktını imzalamağa məcbur edildi, işğal altındakı torpaqlarımız qısa zaman kəsiyində geri qaytarıldı. Fəxr edirik ki, Vətən müharibəsində misilsiz qəhrəmanlıq göstərən əsgər və zabıtlərimizin sırasında Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin 129 tələbə və məzununa da var. Tarixi qələbənin qazanılmasında payı olan Pedaqoji Universitetin təmsilçiləri olmağımızdan haqlı iftixar hissi keçirik. İllər keçəcək, nəsillər dəyişəcək, amma 44 günlük qəhrəmanlıq savaşı həmişə haqlı qürur mənbəyimiz olaraq qalacaqdır!

Zəfər sevincini yaşayan Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin professor-müəllim və tələbə heyəti universitetin 100 illik yubileyinin keçirilməsinə xüsusi diqqət göstərən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya dərin hörmət və minnətdarlığını bildirir.

Əlamətdar haldır ki, universitetimizin 100 yaşının tamam olduğu gün - 26 avqust həm də Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti hörmətli Mehriban xanım Əliyevanın doğum günüdür. Xalqımız Mehriban xanımı ölkənin ictimai-siyasi həyatında mühüm rol oynayan görkəmli dövlət xadimi, təhsil və mədəniyyətimizin himayədarı, necib və xeyirxah əməllər sahibi kimi tanıyır. Bu əziz gündə Mehriban xanımı ADPU-nun elmi-pedaqoji kollektivi və tələbələrindən səmimi qəlbədən təbrik edir, ölkəmizin tərəqqisinə, insanların rifahının yüksəlməsinə yönəlmiş genişmiqyaslı və çoxşaxəli fəaliyyətində yeni uğurlar arzulayırıq.

Dövlət rəhbərliyini və bütün həmvətənlərimizi əmin edirik ki, mövcudluğunun növbəti yüzilliyinə qədəm qoyan universitetimizin çoxminli kollektivi elm, təhsil, pedaqoji və elmi-pedaqoji kadr hazırlığı sahəsindəki fəaliyyətini bundan sonra daha böyük əzm və yaradıcılıq ruhu ilə davam etdirəcəkdir.

Cəfər CƏFƏROV,
ADPU-nun rektoru, tarix elmləri doktoru, professor

Müəllimlərin işə qəbulu üzrə müsahibələr izlənilib

Avqustun 25-də müəllimlərin işə qəbulu üzrə müsahibənin müsahibə mərhələsini izləmək üçün Azərbaycan Texniki Universitetinin idman zalına mediatur təşkil edilmiş.

Mediatur Təhsil Nazirliyinin əməkdaşları, tanınmış ictimaiyyət nümayəndələri və KİV təmsilçilərinin iştirakı ilə baş tutub.

İyulun 5-dən start verilən 2021-2022-ci tədris ili üçün ümumi təhsil müəssisələrinə müəllimlərin işə qəbulu üzrə müsahibənin son mərhələsi də başa çatıb. Müsahibə mərhələsinə 4 mindən çox namizəd qatılıb.

Avqustun 18-dən başlanan bu mərhələdə müsahibənin test imtahanında 30 və daha yüksək bal toplayan namizədlər iştirak edib. Belə ki, 19 fənn -Azərbaycan dili və ədəbiyyatı, Azərbaycan dili, ibtidai sinif, ingilis dili, alman dili, riyaziyyat, informatika, təsviri incəsənət, rus dili, rus dili və ədəbiyyatı, fransız dili, musiqi, tarix, kimya, fizika, texnologiya, biologiya, fiziki tərbiyə və coğrafiya üzrə vakansiya mərhələsinə buraxılan 26899 namizəddən vakant yer tutan 4973 nəfər müsahibəyə dəvət edilmiş. Müsahibə zamanı namizədlərin peşəkar kompetensiyaları, psixoloji hazırlığı və ümumi dünyagörüşü müsahibə proqramına uyğun olaraq müvafiq komissiya tərəfindən yoxlanılıb. Prosesə 23 komissiya cəlb olunub. Müsahibələr ötən ildən fərqli olaraq onlayn deyil, ənənəvi qaydada aparılıb və mərkəzləşdirilmiş formada yalnız Bakıda təşkil olunub.

Uğur qazanan namizədlərə zəruri sənədləri aidiyyəti yerli təhsil idarəetmə orqanına təqdim etmək üçün avqustun 30-u saat 18:00-dək vaxt verilib. Onlardan şəxsiyyəti təsdiq edən sənəd, ali və ya orta ixtisas təhsili haqqında sənəd və ona əlavə sənəd, əgər varsa, əmək kitabçasının əsli, 4 ədəd fotosəkil, sağlamlıq haqqında arayış, kadrlar uçotunun şəxsi vərəqəsi, şəxsi sənədlər işə qəbulun nəticəsinə dair çıxarışı vaxtında yerli təhsil idarəetmə orqanına gedərək təsdiq etdirilməlidir. Namizədlər çıxarışının təsdiq olunub-olunmadığından əmin olmaq üçün sənədlərini təqdim etdikdən sonra son dəfə şəxsi sənədlərinə daxil olaraq yoxlamağı unutmamalıdır. Çünki yalnız çıxarışı aidiyyəti yerli təhsil idarəetmə orqanı tərəfindən təsdiq olunanların işə qəbulu rəsmiləşir. Çıxarışını təsdiq etdirməyənlərin işə müsahibə mərhələsində uğur qazandıqdan sonra tutduğu vakant yerəndə imtina edənlər kimi növbəti turlarda iştirakı təmin olunmur.

Dünən 2021-2022-ci tədris ili üçün Təhsil Nazirliyi sistemində daxil olan ümumi təhsil müəssisələrinə müddətli müqavilə ilə müəllimlərin işə qəbulu üçün vakansiya seçimi mərhələsi də başa çatıb. Bu prosesə müəllimlərin işə qəbulu üzrə müsahibənin test imtahanı mərhələsində 30 və daha yüksək bal toplayan 11 mindən artıq namizəd qatılıb. Müddətli müqavilə ilə müəllimlərin işə qəbulu proqram təminatı təbiiq olunmaqla mərkəzləşdirilmiş qaydada həyata keçirilən prosesdə namizədlər 4 vakant yer seçiblər. Yerləşdirmə başa çatdıqdan sonra onların iddia etdikləri yerə uyğun olub-olmadıqları müəyyən oluncaya qədər və uğur qazananlar təyin olunduqları təhsil müəssisələrinin 1 il müddətində müəllimi olacaqlar.

Qeyd edək ki, yeni yaranan, əvvəlki turlarda tutulmayan vakant yerlər növbəti turlarda da vakansiya çıxarılacaq. Həmçinin tədris ili ərzində yaranan vakant yerlərə əlavə yerləşdirmə həyata keçiriləcək.

Müddətli müqavilə ilə müəllimlərin işə qəbulu prosesinə qatılan namizədlər də diqqətli olmalıdır. Belə ki, müsahibənin müddətli müqavilə ilə işə qəbul turlarında vakant yer tutduqdan sonra imtina edən namizədlərin növbəti turlarda iştirakı təmin olunmayacaq. Müddətli müqavilə ilə vakant yerlərə işə qəbul edilmiş şəxslər üçün işə tədris ili ərzində daimiləşmə müsahibəsinin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulub.

Mediatur zamanı iştirakçıları maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

Ruhiyə DAŞSALAHLI

Azərbaycan Respublikasının Təhsil İnstitutu (ARTİ) ümumtəhsil müəssisələrində xarici dil tədrisi ilə bağlı islahat təklifləri ilə çıxış edib. Təkliflər ARTİ-nin müvafiq şöbələrinin birgə araşdırmaları və elmi şurada müzakirələrdən sonra formalaşmış. Məzmun islahatı ümumi təhsildə bir çox problemlərin həllini integrativ və sistemli şəkildə tələb edir. Məzmunun yenilənməsi ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının Təhsil İnstitutu hazırda Sinqapurun “Alston” neşriyyat evi və Marşel Kavendiş İnstitutu ilə əməkdaşlıq edir. Əməkdaş-

Təhsil İnstitutu xarici dil tədrisində islahatlar təklif edir

lıq çərçivəsində yuxarı siniflər üçün təbiət fənləri, ibtidai siniflər üçün həyat bilgisi fənninin və bütün səviyyələri üzrə riyaziyyat fənninin həm təhsil proqramlarının, həm də dərslik komplekslərinin təkmilləşdirilməsi prosesi davam etdirilir. Bacarıq əsaslı təhsilə keçiddə islahatların davamı kimi xarici dil tədrisinin köklü şəkildə dəyişdirilməsi diqqət mərkəzində saxlanılmalıdır.

Müasir dünyamızda ikinci dil bilmək olduqca vacib tələbdir. Xüsusilə də dünyada geniş yayılmış dilləri ikinci dil olaraq öyrənmək şəxsi inkişaf, karyera, əlavə bilik əldə etmə və s. kimi şansları artırır. Beynəlxalq ünsiyyət dili olan ingilis dilini öyrənmək hobbidən daha çox zərurət halını alıb. Birdən çox dil bilmək yaşadığımız “informasiya dünyasında” çox məlumat əldə etmək baxımından əhəmiyyətlidir. Bu baxımdan ikidilli (bilingual) və çoxdilli (multilingual) sənətlilik anlayışları meydana çıxır. Bu mövzuda aparılan araşdırmalar təsdiqləmişdir ki, birdən çox dil bilən insanların hissələri daha açıqdır. Çox dil bilən insanlar emosiyalardan daha çox məntiqi düşüncədən istifadə edirlər. Bu, onlara həm də məntiqi sualları həll etmə və cavablandırma, çoxlu tapşırıq, qərarvermə və təbiiq bacarıqlarını mükəmməl şəkildə nümayiş etdirməyə imkan verir. Unutmamaq lazımdır ki, ikinci və ya bir neçə dil öyrənmək ana dilini öyrənmək zərurəti ilə qarşılaşdırıla bilməz. Burada ana dilini mükəmməl bilmək zərurəti ilə digər hər hansı xarici dili öyrənmək ehtiyacı eyni səviyyədə əhəmiyyətlidir.

Ölkədə ümumi təhsil məktəblərində xarici dil (əsasən ingilis dili) 1-ci sinifdən 11-ci sinifə qədər tədris olunur, lakin məzun olanların çoxu tədris aldığı xarici dilə fikirlərini rahat şəkildə ifadə edə bilmir. Ən bariz reallıqlardan biri budur ki, hazırda ümumtəhsil məktəblərində tədris olunan xarici dillər (ingilis, fransız, alman və rus) ali məktəblərə qəbul və buraxılış imtahanlarında yüksək nəticə göstərmək ehtiyacı üçün maraq dairəsindədir. Bu istiqamətdə iş, təəssüf ki, uzun müddətdir, dil öyrənməkdən daha çox dil qaydaları öyrədilir. Bu iş insanın təbii dil öyrənmə qabiliyyəti ilə uzlaşdır.

“Dillər üçün Ümumi Avropa İstinad Çərçivəsi (CEFR) fərqli ölkələrdən olan tələbələr üçün dil biliklərini müqayisə etmək imkan yaradır. CEFR-in təqdim etdiyi sistem əsasında xarici dili mənimsəyən şagirdlər beynəlxalq dil biliklərini yoxlayan qiymətləndirmələrdə asanlıqla yüksək nəticə göstərirlər”.

Məzmun dəyişikliyi. Dil öyrənmə səriştəliliyini artırmaq üçün standartlar və məzmun ciddi dəyişikliyə ehtiyac var. Standartlar və məzmun dəyişməz, tədris saatlarının artırılmasının faydası olmayacağı düşünürük. Ümumtəhsil məktəblərində tədris edilən xarici dil fənninin təkmilləşdirilməsi və şagirdlərin tələblərinin qarşılınması üçün xarici dil fənninin Dillər üçün Ümumi Avropa İstinad Çərçivəsi adlı dil qabiliyyətini təsvir edən beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılmasını təklif edirik. Dillər üçün

Ümumi Avropa İstinad Çərçivəsi dil qabiliyyətini təsvir edən beynəlxalq standartdır. Bu standart dil qabiliyyətini yeni başlayanlar üçün A1-dən, dili tam mənimsəyənlər üçün C2-yə qədər altı balıq bir sistemdən ibarətdir. Bu, müəllimlər və ya öyrənlər kimi dil tədrisi və testi ilə məşğul olan hər kəsin fərqli dil səviyyəsi seçimini asanlaşdırır. Hazırda Avropa Birliyi ölkələri daxil olmaqla, Çin, Vyetnam, Meksika, Özbəkistan, Yaponiya və Kanada ümumi təhsil məktəblərində xarici dil tədrisini CEFR standartlarına uyğunlaşdırıb. Avropa ölkələrində tədris proqramları yaratmaq, eyni zamanda fərqli dillərdə tədris kitabları yazmaq üçün CEFR çox vacibdir. Bu baxımdan, CEFR Avropada milli kurikulumların təkmilləşdirilməsinə əhəmiyyətli töhfə verir. CEFR fərqli ölkələrdən olan tələbələr üçün dil biliklərini müqayisə etmək imkanını yaradır. CEFR-in təqdim etdiyi sistem əsasında xarici dili mənimsəyən şagirdlər beynəlxalq dil biliklərini yoxlayan qiymətləndirmələrdə asanlıqla yüksək nəticə göstərirlər. CEFR standartına əsasən dil bacarıqlarını mənimsəmiş şagirdlər aşağıdakı dil biliklərini test edən və təsdiqləyən imtahanlara hazırlıqlı olurlar: ingilis dili (TOEIC, TOEFL və IELTS), fransız dili (DELF və DALF), italyan (CELI, CILS və ya PLIDA), ispan dili (DELE), alman dili (TestDaF).

CEFR-in mərkəzində ünsiyyət dayanır və bu çərçivə sənədi hər bir xarici dilin daha kommunikativ tədris edilməsinə təşviq edir. Bu səbəbdən hər bir dil bacarığının qiymətləndirilməsi imtahanında “yazmaq”, “oxumaq”, “dinləmək” və əlbəttə “danışmaq” kimi dörd məzmun var və CEFR bu 4 məzmunun balanslı və sistemli şəkildə şagirdlərin ehtiyacına uyğun tədris edilməsini təmin edir. Bildiyiniz kimi, hər bir ölkədə fərqli təhsil sistemi mövcuddur və CEFR bu fərqli sistemlərin yaratdığı baryerləri aradan qaldırır və xarici dil üçün nəzərdə tutulan standartları tək ümumi bir standart olaraq müəyyən edir. Avropa ölkələri ilə yanaşı bir çox ölkələrdə xarici dilin tədrisi üçün istifadə edildiyinə görə ümumtəhsil məktəblərində xarici dil üçün dərsliklərin hazırlanması və dərs saatlarının müəyyən edilməsini asanlaşdırır. Bu, ona imkan verir ki, digər ölkələr də bir-birinə yaxın dərsliklərdən və qiymətləndirmə metodlarından istifadə edə bilsin. CEFR sistemini əsas götürərək hazırlanan dərslik komplekslərindən başqa bu sistem istifadə edən digər ölkələrin e-resurslarından asanlıqla isti-

fadə etmək olar. Bu da dilin tədrisini asanlaşdırmağa və müəllimlərin peşəkar inkişafına müsbət təsir edər.

ARTİ: “Xarici dil təməyüllü siniflər və gimnaziyaların yaradılması əhəmiyyətli həll yolu kimi təklif olunur. 5-10% məktəblərdə gələcək 5 ildə xarici dilin intensiv tədrisinin təşkilini hədəf olaraq təklif olunur”.

Tədris saatlarının artırılması. Mövcud tədris planında ibtidai siniflərdə həftədə cəmi bir dəfə xarici dil keçirilir. Nəzərə alsaq ki, bu yaş dövrü dil öyrənməsi üçün ən uyğun vaxtdır, xarici dilə ayrılan saatların 1-2 saat artırılması məqsəduyğun olardı. Dərslərdən məşğələlərdə xarici dilə sistemli tədris edilən şagirdlərdə xarici dilə marağı artırmaq, xarici dilə nitq bacarıqlarının inkişaf etdirilməsinin davamlılığını nail olmağa imkan yarada bilər. Xarici dil təməyüllü siniflər və gimnaziyaların yaradılması da problemin əhəmiyyətli həll yollarından biridir. 5-10% məktəblərdə gələcək 5 ildə xarici dilin intensiv tədrisinin təşkilini hədəf olaraq təklif olunur.

“Xarici dili öyrənmək üçün ən vacib şərtlərdən biri real dil mühitinin olmasıdır. Müəllim sinifdə bu mühiti yaratmağı bacarmalıdır”.

Müəllim hazırlığı. Müəllim hazırlığı xarici dillərin öyrədilməsində ən vacib amillərdən biridir. Etiraf etmək lazımdır ki, bu sahədə müəllimlərin səviyyəsi qənaətbəxş deyil. Müəllim tədris etdiyi dildə tam sərbəst danışa bilmirsə, kommunikasiya qura bilmirsə, həmin müəllimdən dərsi kommunikativ keçməyi necə tələb etmək olar? Xarici dili öyrənmək üçün ən vacib şərtlərdən biri real dil mühitinin olmasıdır. Azərbaycanda xarici dil tədris edən müəllim sinifdə bu mühiti yaratmağı bacarmalıdır. Müəllim xarici dil tədrisində motiv yaratmalıdır. Dərs mühiti monoton olmamalı, bir metoddan istifadə olunmaqla keçirilməməlidir. Sübut olunub ki, istənilən dərs prosesində şagirdin diqqəti 8-10 dəqiqədən sonra yayılır. Şagirdlərdə marağı oyatmaq məqsədilə bir neçə dəqiqədən sonra fəaliyyət növünü dəyişərək diqqətini keçmək zəruridir.

Rüfət ƏZİZOV,
Azərbaycan Respublikasının
Təhsil İnstitutunun direktoru

Bu dünyada iz qoymaq hər insana nasib olmur. Yaşadığı ömrü xalqına, dövlətinə, ailəsinə həsr edənler, həyat fəlsəfəsində faydalı olmağı hər şeydən üstün tutanlar bu dünyadan cismən getsələr də, ruhları daim qəlblərdə yaşayır. Belə insanlardan biri də dostum, həmkarım, 90-cı illərin əvvəllərindən 10 il müddətində Təhsil Nazirliyində bir yerdə işlədiyim Kamil Məcidovdur. Təhsil bilicisi, peşəkar insan Kamil

Məcidovun adı çoxlarının xatirindədir və bu ad həmişə hörmət və ehtiramla anılır. Kamil müəllimlərinin çoxluğundan, vaxtının azlığından heç vaxt gileylənməyən, ən çətin, gərgin anlarında belə müvazinətini saxlayan, əhatəsində olan bütün insanlarla səmimi, isti münasibət qurmağı bacaran, hər hansı bir məsələ barədə məsləhət, kömək almaq üçün müraciət edən hər kəsə bacardığı köməyi əsirgəməyən insanlardan idi.

Onu hörmət və ehtiramla anırıq...

Kamil Məcidov 1951-ci il avqustun 17-də Kürdəmir rayonunun Qağacılı kəndində respublikanın Əməkdar müəllimi Məcid Məcidovun ailəsində dünyaya gəlib.

1958-ci il sentyabrın 1-də Kürdəmir rayonundakı Yenikənd kənd orta məktəbinin birinci sinfinə qəbul olunan Kamil hələ məktəbli olarkən ədəbiyyata, şeirə, sənətə böyük maraq göstərirdi. Kamil məktəb dram dərnəyinin ən fəal üzvlərindən olub, ara-sıra şeirlər yazıb. Özünün dediyi kimi, bu sahədə ona AMEA-da çalışan tanınmış alim Zirəddin Xaciyevin, mərhum dil-ədəbiyyat müəllimləri Vahir Məmmədovun, Əbil Həsənovun böyük təsiri olub.

Kamil müəllimin arzusu müəllim olmaq idi. O, müəllimlik peşəsini uşaq yaşlarından yüksək qiymətləndirirdi. Beləliklə, Kamil Məcidov 1968-ci ildə keçmiş V.İ.Lenin adına Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun (indiki ADPU) riyaziyyat fakültəsinə daxil oldu. Təhsil illərində o, riyaziyyatı, pedaqogikanı, psixologiyayı və metodikanı dərindən öyrənməklə müəllimliyini sirlərinə yiyələndi. Özünün dediyinə görə, təhsil aldığı illərdə onun

müəllimlik peşəsinə hazırlanmasında sevimli və unudulmaz müəllimləri Əhməd Əhmədovun, Bəxtiyar Abdullayevin, Şəmistan Məmmədovun, Qardaşın Qasımovun, Qardaşın Orucovun, Yusif Salmənovun, Fəridun Abdullayevin, Əhməd Kərimovun, Azadşın Adıgözəlovun, Zəfəra Tağıyevanın və başqalarının böyük zəhməti olmuşdur.

Kamil Məcidov 1972-ci ildə ali təhsilini başa vurduqdan sonra təyinatla Kürdəmir rayonuna getmiş, Köhnəbazar kənd orta məktəbində riyaziyyat müəllimi kimi ilk əmək fəaliyyətinə başlamış və qısa müddət ərzində müəllim və şagirdlərin sevimlisinə çevrilmişdir.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun “Şagirdlərin peşəyönümü” problem laboratoriyasında öz işini davam etdirmişdir. 1988-ci ilə kimi həmin laboratoriyanın əməkdaşı olan K.Məcidov bu illər ərzində ümumtəhsil və texniki peşə məktəblərində öyrədilən bezi fənlər üzrə program və dərslərlərin peşəyönümü işi üçün imkanlarını aşkar çıxarmış, şagirdlərin peşəyə istiqamətləndirilməsinin yollarını müəyyənləşdirmiş, texniki peşə məktəblərində və məktəblərarası tədris-istiqamət kabinatlarında aparılan peşəyönümü işlərinin məzmununu, forma və yollarını işləyib hazırlamışdır.

1983-1992-ci illərdə Kamil Məcidov respublika televiziyasında “Peşə, sənət yollarında” və “İstədiyiniz ixtisası seçin” verilişlərinin aparıcısı olmuşdur. Bu illərdə 150-yə yaxın veriliş hazırlamış və tamaşaçılara çatdırmışdır.

Şagirdlərin və məzunların peşələrlə tanış edilməsində və peşə seçməsinə, peşəyönümü sahəsində aparılan tədqiqatların nəticələrinin təbiiqində, ümumtəhsil və texniki peşə məktəblərində qabaqcıl təcrübənin öyrənilib yayılmasında, məktəblilərin və abituriyentlərin ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrində orada kadr hazırlığı aparılan ixtisaslarla tanış edilməsində həmin verilişlərin böyük rolu olmuşdur.

1980-ci ildə “Şagirdlərin peşəyönümü” problem laboratoriyasının və laboratoriyanın əməkdaşı K.Məcidovun təşəbbüsü ilə Pedaqoji Universitetin tədris planlarına “Şagirdlərin peşəyönümü”, “Orta texniki peşə məktəblərində təlim-tərbiyə işləri” adlı xüsusi kurslar daxil edilmişdir. Bu, pedaqoji ali məktəblərdə

təhsil alan gələcək müəllimlərin orta məktəblərdə əmək tərbiyəsi və peşəyönümü işi aparmağa hazırlanması istiqamətində atılmış çox mühüm bir addım idi. K.Məcidov Ümumi pedaqogika kafedrasının dosenti, mərhum Əhməd Əhmədovla birgə həmin fənlərin program və dərslərini hazırlamışdır.

Bu dövrdə onun həmmüəlliflərlə birgə “Məktəblilərin peşə seçməyə hazırlanması” (1987, Ə.Sarıyevlə), “Şagird istehsalat briqadalarının fəaliyyətini pedaqoji əsasları” (1989, M.Məmmədovla), “Texniki peşə məktəblərində təlim-tərbiyə işləri” (1992, Ə.Əhmədovla), “Məktəb islahatı və gənclərin peşə yönümü” (1987, A.Hüseynovla) adlı kitabları, metodik göstərişləri (1985, 1989) nəşr edilmiş, universitetin “Elmi əsərlər” məcmuəsində, “Azərbaycan məktəbi”, “Gənc fəhlə” jurnallarında məqalələri dərc olunmuşdur.

Kamil Məcidov 1988-ci ildə peşəyönümü problemi ilə bağlı namizədlik dissertasiyası mədafiə edərək pedaqoji elmlər namizədi (hazırda pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru) alimlik dərəcəsi almışdır. O, 45 elmi və elmi-metodik əsərin (kitab, broşura, program, metodik göstəriş, məqalə və s.) müəllifidir. Qəzetlərdə təhsillə bağlı 150-dən artıq məqaləsi dərc olunmuşdur.

1988-1989-cu illərdə Təhsil Nazirliyinin ali təhsil üzrə tədris-metodika kabinetində baş metodist vəzifəsində çalışan K.Məcidov 1989-cu ilin mart ayında nazirliyin nəzdində Respublika Tədris-Metodika Mərkəzində ali təhsil üzrə metodikabinetin müdiri vəzifəsinə təyin

“AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ”

Qəzet 1934-cü ildən çıxır

Baş redaktor
Sarvan İbrahimov 538-21-55

Mühasibatlıq 539-67-74

Reklam və elanlar 539-20-77 (tel./faks)

Ünvan: AZ-1100, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə 23 M, Mətbuat Evi, 5-ci mərtəbə

Qəzet “Azərbaycan müəllimi”nin kompüter mərkəzində yığılır və “Azərbaycan” nəşriyyatında çap olunur

Qəzet hər həftənin cümə günü çıxır

Bank hesabımız
Azərbaycan Beynəlxalq Bankı Şərifzadə filialı
Kodu: 805142 VÖEN: 9900001881
M/h: AZ 03 NABZ 0135010000000002944
S.W.I.F.T.: IBAAZAZ 2X

“Azərbaycan müəllimi” qəzeti redaksiyası
Hesab № AZ80 IBAZ38060019443164986350
VÖEN: 1300397831

Lisensiya № 022327, İndeks: 0003, Tiraj 4010 Sifariş 1593

Məsul nəvbətçi: O.Mustafayev

olunmuş və 1992-ci ilin iyun ayına kimi orada işləmişdir. Bu dövrdə o, ali təhsil müəssisələrində istehsalat (pedaqoji) təcrübəsinin təşkili və keçirilməsində metodik köməklik istiqamətində əhəmiyyətli işlər görmüşdür.

1992-ci ilin iyun ayından dekabr ayına kimi nazirliyin Ali təhsil və elm idarəsində aparıcı, həmin ilin dekabr ayından 1993-cü ilin noyabr ayına kimi baş inspektor işləmişdir. 1993-cü ilin noyabr ayından nazirliyin Ali və orta ixtisas təhsili şöbəsində baş məsləhətçi (sonradan baş məsləhətçi adlandırılıb) vəzifəsinə təyin olunmuşdur.

1992-1997-ci illərdə Təhsil Nazirliyinin Elmi-Metodik Şurasının “Əmək təlimi, tərbiyəsi və peşəyönümü” bölməsinin sədri olmuş, bu sahədə onlarca dərslək, dərslək vəsaiti, metodik göstəriş və tövsiyələrin, fənn programlarının işiq üzü

görməsinə qərar vermişdir.

Nazirliyin aparatında işlədiyi müddət ərzində Kamil Məcidov (pedaqoji) təcrübəsinin təşkili və keçirilməsində metodik köməklik istiqamətində əhəmiyyətli işlər görmüşdür.

Mərhum dostum Kamil müəllim yaşasaydı bu il 70 illik yubileyini qeyd edərdik. Könül istərdi ki, Kamil müəllimin 70 illik yubileyi haqqında onun sağlığında yazardım. Qismət olmadı. Əfsuslar olsun ki, həyat onu da bizim aramızdan aldı.

Əziz dostum Kamil müəllimin xatirəsinə hörmət və ehtiramla anır, ona Allahdan rəhmət diləyirəm. Yerini belə olsun, dəyərli dost!

Nazim KAZIMOV,
Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdində Musiqi Kollecinin direktoru, Əməkdar incəsənət xadimi, professor

Etibarsız sayılır

Bakı şəhər 297 nömrəli tam orta məktəbi 2005-ci ildə bitirmiş Məmmədov Cahid Vaqif oğluna verilmiş B-186063 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Sumqayıt şəhər 3 nömrəli tam orta məktəbin IX sinfini 2012-ci ildə bitirmiş Kasimov Zöhrab Rauf oğluna verilmiş A-182185 nömrəli ümumi orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Cəbrayıl rayon 25 nömrəli tam orta məktəbi 2019-cu ildə bitirmiş Xəlilova Leyla Vüqar qızına verilmiş E-256949 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Sumqayıt şəhər 35 nömrəli tam orta məktəbi 2004-cü ildə bitirmiş İsmayilov Rəşad Əli oğluna verilmiş B-049376 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Lerik rayon Zərikmərcə kənd tam orta məktəbi 1986-cı ildə bitirmiş Alxasova Mənsurə Salam qızına verilmiş AA-060842 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 238 nömrəli tam orta məktəbi 1990-cı ildə bitirmiş Mehdiyeva Aynur Mehdi qızına verilmiş AN-057806 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Moskva Pedaqoji Dövlət Universiteti tərəfindən 2019-cu ildə Nəcəfov Vüqar Hüseyn oğluna verilmiş 107724 41944819 nömrəli bakalavr diplomu itdiyi üçün etibarsız sayılır.

İmişli şəhər 5 nömrəli məktəb-liseyi 2017-ci ildə bitirmiş Zeynalova Turan Elsevər qızına verilmiş E-040850 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 136 nömrəli tam orta məktəbi 2018-ci ildə bitirmiş Bədirov Siyavuş Ramiz oğluna verilmiş E-142012 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Cəbrayıl rayon Qovşudlu kənd tam orta məktəbin IX sinfini 2013-cü ildə bitirmiş Hüseynov Əli Təriel oğluna verilmiş A-323468 nömrəli şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bərdə şəhər 5 nömrəli tam orta məktəbi 2004-cü ildə bitirmiş Şükürova Arzu Etibar qızına verilmiş A-059703 nömrəli orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Şərur rayon Sərxanlı kənd tam orta məktəbi 2010-cu ildə bitirmiş Novruzlu Mahir Şükür oğluna verilmiş B-667013 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Kürdəmir rayon Sor-sor kənd tam orta məktəbi 2021-ci ildə bitirmiş Zərbəlizadə Taleh Səməddin oğluna verilmiş C-524077 nömrəli ümumi orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Qafqaz Universiteti tərəfindən 2015-ci ildə Şahnazarova Qubaxanım Nazim qızına verilmiş A-066674 nömrəli bakalavr diplomu və əlavəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi tərəfindən 2020-ci ildə Xəkiyeva Bahar Mehdiqan qızına verilmiş 128437 nömrəli ekvivalentlik şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 144 nömrəli tam orta məktəbin IX sinfini 2008-ci ildə bitirmiş Əliyeva Türkan Tahir qızına verilmiş A-721304 nömrəli şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Kooperasiya Universiteti tərəfindən 2004-cü ildə Babayev Elməddin Vidadi oğluna verilmiş B-019596 nömrəli bakalavr diplomu və əlavəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Masallı rayon “Dəfnə” Liseyi 2021-ci ildə bitirmiş Hüseynova Tükəz Məmməd qızına verilmiş E-379703 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Şəki Dövlət Regional Kolleci (keçmiş Şəki Dövlət Texniki Kolleci) tərəfindən 2004-cü ildə Nəbiyev İlqar İlham oğluna verilmiş BB-II-002841 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Sumqayıt şəhər 16 nömrəli tam orta məktəbi 2013-cü ildə bitirmiş Novruzova Nəzifə Asif qızına verilmiş A-224915 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Samux rayon Poylu kənd tam orta məktəbi 1990-cı ildə bitirmiş Bayramova (Alyeva) Günəş Nizam qızına verilmiş A-042214 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Sabirabad rayon Qaratəpə kənd tam orta məktəbi 1995-ci ildə bitirmiş Balayeva

(Hüseynova) Aynurə Əligüdə qızına verilmiş A-557 nömrəli arayış itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Masallı rayon Köhnə Alvadı kənd tam orta məktəbi 2004-cü ildə bitirmiş Yadullayev Kənan Yadulla oğluna (Həsənov Məmməd) verilmiş B-042719 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 180 nömrəli tam orta məktəbi 2016-cı ildə bitirmiş Hüseynov Şirin Bəxtiyar oğluna verilmiş A-519629 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Yardımlı rayon Vərgədüz kənd tam orta məktəbi 2000-ci ildə bitirmiş Kərimov Yusif Səlimxan oğluna verilmiş A-475954 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 84 nömrəli tam orta məktəbi 2006-cı ildə bitirmiş İsgəndərova Ülvüyyə Qafar qızına verilmiş B-277171 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Salyan rayon Aşağı Kürkənd kənd tam orta məktəbi 2021-ci ildə bitirmiş Babaşov Tunar Taleh oğluna verilmiş E-388359 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Zaqatala rayon Mamaqabınə kənd orta məktəbi 1988-ci ildə bitirmiş Zülfiqarova Pərvanə Hacıbala qızına verilmiş AK-478742 nömrəli orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Çıldırım adına Azərbaycan Politeknik İnstitutu tərəfindən 1982-ci ildə Ağabəyov Əlibəy Müslüm oğluna verilmiş İB-021086 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Qafqaz Universiteti tərəfindən 2010-cu ildə Cabbarzadə Ramil Rasim oğluna verilmiş B-180839 nömrəli bakalavr diplomu itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 134 nömrəli tam orta məktəbi 1999-cu ildə bitirmiş Mustafayeva Günel Rəşad qızına verilmiş A-298375 nömrəli orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 49 nömrəli tam orta məktəbi 2021-ci ildə bitirmiş Məhərrəm Nəriman Məhərrəm Muhsin oğluna verilmiş E-365193 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Şirvan şəhər 3 nömrəli tam orta məktəbi 2000-ci ildə bitirmiş Şirinova Nərimin Kərim qızına verilmiş A-410930 nömrəli orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Naxçıvan şəhər 14 nömrəli tam orta məktəbi 2015-ci ildə bitirmiş Bahar Umud Abdulla oğluna verilmiş A-394566 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Tibb Universiteti tərəfindən 2009-cu ildə Kazımova Günay Sabir qızına verilmiş internatura vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 6 nömrəli məktəb-liseyi 2018-ci ildə bitirmiş Babayev Oqtay Riyad oğluna verilmiş E-088065 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Lənkəran şəhər 4 nömrəli Humanitar Təməyüllü məktəb-liseyi 2017-ci ildə bitirmiş Fərzizadə Ülvü İftixar oğluna verilmiş E-047723 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 275 nömrəli tam orta məktəbi 2016-cı ildə bitirmiş Xəlilov Mehram Ramil oğluna verilmiş A-507168 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 258 nömrəli tam orta məktəbi 2014-cü ildə bitirmiş Fərəcov Ziyad Fuad oğluna verilmiş A-405627 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Saath rayon Məzrəli kənd tam orta məktəbi 1984-cü ildə bitirmiş Əzizova (Mənsimova) Ceyran Fərman qızına verilmiş 973973 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Təhsil İşçiləri Azad Həmkarlar İttifaqı Respublika Komitəsinin rəhbərliyi və aparat işçiləri Azərbaycan Təhsil İşçiləri Azad Həmkarlar İttifaqı Yasamal rayon komitəsinin sədri

ELÇİN ASLAN OĞLU HƏMİDOVUN

vaxtsız vəfatından kədərləndiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Ümumi təhsil müəssisələrinin TƏDRİS PLANLARI

Ümumi təhsil müəssisələrinin I-XI siniflərinin 2021-2022-ci dər il üçün tədris planı (tədris Azərbaycan dilində)

Əlavə 1

№	Fənnin adı	Siniflər üzrə həftəlik dərslərin miqdarı										
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
1	Azərbaycan dili	8	9	9	9	5	4	4	3	3	3	3
2	Ədəbiyyat					2	2	2	2	2	2	2
3	Xarici dil	1	1	1	1	2	3	3	3	3	4	4
4	İkinci xarici dil					1	1	1	1	1	2	2
5	Riyaziyyat	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
6	İnformatika	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
7	Azərbaycan tarixi					2	1	1	2	2	2	2
8	Ümumi tarix							1	1	1	1	1
9	Fizika							1	2	2	3	2
10	Kimya								1	2	2	2
11	Biologiya							2	2	2	2	2
12	Coğrafiya							2	2	2	2	2
13	Hayat bilgisi	1	1	2	2	1	1	1	1	1		
14	Texnologiya	1	1	2	2	1	1	1	1	1		
15	Təsviri incəsənət	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
16	Musiqi	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
17	Fiziki tərbiyə	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
18	Çağırışa qədərki hazırlıq										2	2
Cəmi:		21	22	24	24	24	29	31	32	33	33	33
Dərsdən kənar məşğələlər		1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2
Yekun:		22	23	25	25	30	32	34	35	35	35	35

Ləzgi dili öyrədilən ümumi təhsil müəssisələrinin I-XI siniflərinin 2021-2022-ci dər il üçün tədris planı (tədris Azərbaycan dilində)

Əlavə 3

№	Fənnin adı	Siniflər üzrə həftəlik dərslərin miqdarı										
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
1	Azərbaycan dili	7	8	8	8	5	4	4	3	3	3	3
2	Ədəbiyyat					2	2	2	2	2	2	2
3	Ləzgi dili	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4	Xarici dil	1	1	1	1	1	2	2	2	2	4	4
5	İkinci xarici dil					1	1	1	1	1	2	2
6	Riyaziyyat	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
7	İnformatika	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
8	Azərbaycan tarixi					2	1	1	2	2	2	2
9	Ümumi tarix							1	1	1	1	1
10	Fizika							1	2	2	3	2
11	Kimya								1	2	2	2
12	Biologiya							2	2	2	2	2
13	Coğrafiya							2	2	2	2	2
14	Hayat bilgisi	1	1	2	2	1	1	1	1	1		
15	Texnologiya	1	1	2	2	1	1	1	1	1		
16	Təsviri incəsənət	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
17	Musiqi	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
18	Fiziki tərbiyə	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
19	Çağırışa qədərki hazırlıq										2	2
Cəmi:		21	22	24	24	24	29	31	32	33	33	33
Dərsdən kənar məşğələlər		1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2
Yekun:		22	23	25	25	30	32	34	35	35	35	35

Azsaylı xalqların dilləri öyrədilən ümumi təhsil müəssisələrinin I-IV siniflərinin 2021-2022-ci dər il üçün tədris planı (tədris Azərbaycan dilində)

Əlavə 5

№	Fənnin adı	Siniflər üzrə həftəlik dərslərin miqdarı			
		I	II	III	IV
1	Azərbaycan dili	7	8	8	8
2	" " dili	1	1	1	1
3	Xarici dil	1	1	1	1
4	Riyaziyyat	5	5	5	5
5	İnformatika	1	1	1	1
6	Hayat bilgisi	1	1	2	2
7	Texnologiya	1	1	2	2
8	Təsviri incəsənət	1	1	1	1
9	Musiqi	1	1	1	1
10	Fiziki tərbiyə	2	2	2	2
Cəmi:		21	22	24	24
Dərsdən kənar məşğələlər		1	1	1	1
Yekun:		22	23	25	25

Ümumi təhsil müəssisələrinin I-XI siniflərinin 2021-2022-ci dər il üçün tədris planı (tədris digər dillərdə)

Əlavə 2

№	Fənnin adı	Siniflər üzrə həftəlik dərslərin miqdarı										
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
1	Tədris dili ()	8	9	9	9	5	4	4	3	3	3	3
2	Ədəbiyyat					2	2	2	2	2	2	2
3	Azərbaycan dili - dövlət dili kimi	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2
4	Xarici dil	1	1	1	1	2	3	3	3	3	4	4
5	İkinci xarici dil							1	1	1	1	2
6	Riyaziyyat	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
7	İnformatika	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
8	Azərbaycan tarixi					2	1	1	2	2	2	2
9	Ümumi tarix							1	1	1	1	1
10	Fizika							1	2	2	3	2
11	Kimya								1	2	2	2
12	Biologiya							2	2	2	2	2
13	Coğrafiya							2	2	2	2	2
14	Hayat bilgisi	1	1	2	2	1	1	1	1	1		
15	Texnologiya	1	1	2	2	1	1	1	1	1		
16	Musiqi	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
17	Təsviri incəsənət	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
18	Fiziki tərbiyə	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
19	Çağırışa qədərki hazırlıq										2	2
Cəmi:		23	24	26	26	31	33	34	35	35	35	35
Dərsdən kənar məşğələlər		1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2
Yekun:		24	25	27	27	32	34	36	37	37	37	37

Ləzgi dili öyrədilən ümumi təhsil müəssisələrinin I-XI siniflərinin 2021-2022-ci dər il üçün tədris planı (tədris digər dillərdə)

Əlavə 4

№	Fənnin adı	Siniflər üzrə həftəlik dərslərin miqdarı										
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
1	Tədris dili ()	7	8	8	8	5	4	4	3	3	3	3
2	Ədəbiyyat					2	2	2	2	2	2	2
3	Azərbaycan dili - dövlət dili kimi	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2
4	Ləzgi dili	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5	Xarici dil	1	1	1	1	1	2	2	2	2	4	4
6	İkinci xarici dil							1	1	1	1	2
7	Riyaziyyat	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
8	İnformatika	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
9	Azərbaycan tarixi					2	1	1	2	2	2	2
10	Ümumi tarix							1	1	1	1	1
11	Fizika							1	2	2	3	2
12	Kimya								1	2	2	2
13	Biologiya							2	2	2	2	2
14	Coğrafiya							2	2	2	2	2
15	Hayat bilgisi	1	1	2	2	1	1	1	1	1		
16	Texnologiya	1	1	2	2	1	1	1	1	1		
17	Təsviri incəsənət	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
18	Musiqi	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
19	Fiziki tərbiyə	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
20	Çağırışa qədərki hazırlıq										2	2
Cəmi:		23	24	26	26	31	33	34	35	35	35	35
Dərsdən kənar məşğələlər		1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2
Yekun:		24	25	27	27	32	34	36	37	37	37	37

Azsaylı xalqların dilləri öyrədilən ümumi təhsil müəssisələrinin I-IV siniflərinin 2021-2022-ci dər il üçün tədris planı (tədris digər dillərdə)

Əlavə 6

№	Fənnin adı	Siniflər üzrə həftəlik dərslərin miqdarı			
		I	II	III	IV
1	Tədris dili ()	7	8	8	8
2	" " dili	1	1	1	1
3	Azərbaycan dili - dövlət dili kimi	2	2	2	2
4	Xarici dil	1	1	1	1
5	Riyaziyyat	5	5	5	5
6	İnformatika	1	1	1	1
7	Hayat bilgisi	1	1	2	2
8	Texnologiya	1	1	2	2
9	Təsviri incəsənət	1	1	1	1
10	Musiqi	1	1	1	1
11	Fiziki tərbiyə	2	2	2	2
Cəmi:		23	24	26	26
Dərsdən kənar məşğələlər		1	1	1	1
Yekun:		24	25	27	27

Ümumi təhsil müəssisələrinin I-XI siniflərinin 2021-2022-ci dər il üçün tədris planı (tədris digər dillərdə)

Əlavə 7

Tədris planlarına dair qeydlər

- Azərbaycan Respublikasının ümumi təhsil müəssisələrində tədris nəzərdə tutulan xarici dil (dillər) ingilis, alman, fransız, rus, ərəb, fars dilləri arasından seçilir.
- Tədris dilindən əslı olmayaraq, bütün ümumi təhsil müəssisələrində xarici dilin tədrisi I (birinci) sinifdən başlanılır. Tədrisi I (birinci) sinifdən başlanan xarici dil şagirdin ümumi təhsil müəssisəsində öyrəndiyi əsas xarici dil hesab edilir.
- Xarici dilin (dillərin) tədrisi üçün müəssisədə müvafiq pedaqoji kadr potensialının olması zəruri şərt hesab edilir.
- Bu "Qeydlər" in 3-cü bəndində nəzərdə tutulan şərt ödənilməklə bir neçə xarici dil tədris olunan ümumi təhsil müəssisəsində övladı üçün müvafiq xarici dil onun valideyni (digər qanuni nümayəndəsi) tərəfindən seçilir. Valideynlərin (digər qanuni nümayəndələrin) seçimi ilə bağlı zərurət yaranarsa, eyni sinifdə iki xarici dil qrupu təşkil oluna bilər. Bu halda aşağıdakılar nəzərə alınmalıdır:
 - Həmin sinfin bu "Qeydlər" in 22-ci bəndində nəzərdə tutulmuş qayda üzrə 2 (iki) qrupa bölünməsi.
 - Bu qrupların dil seçiminə görə bərabər şagird sayı, yaxud qismən az say fərqi ilə komplektləşdirilməsi.
 - Ümumi təhsil müəssisəsində həmin xarici dillərin hər biri üzrə ən azı iki nəfər müəllimin olması.
- İkinci xarici dil tədris Azərbaycan dilində aparılan ümumi təhsil müəssisələrində V-XI (beşinci-onbirinci), tədris digər dillərdə aparılan ümumi təhsil müəssisələrində VI-XI (altıncı-onbirinci) siniflərdə tədris olunur.
- Müvafiq pedaqoji kadr potensialı olduğu halda, ikinci xarici dilin tədrisindən və öyrənilməsinə imtina olunması yol verilməzdir.
- İkinci xarici dilin tədrisini təmin etmək məqsədilə əməkhaqqı mövcud qaydada ödənilməklə digər təhsil müəssisələrindən müəllim dəvət oluna bilər.
- I və V (birinci və beşinci) siniflərdən başlayaraq tədris edilən xarici dillərin növbəti siniflərdə dəyişdirilməsinə yol verilmir.
- Əsas xarici dil tədris olunan, lakin ikinci xarici dil tədris edilməyən ümumi təhsil müəssisələrində ikinci xarici dilə ayrılan saat (saatlar) əsas xarici dilin öyrənilməsinə verilir.
 - Xarici dil (dillər) üzrə müvafiq pedaqoji kadr potensialı olmadığı halda, əsas və ikinci xarici dillərə ayrılan saatlar aşağıdakı fənlərin tədrisinə verilir:
 - İbtidai siniflərdə tədris dilinin;
 - Tədris Azərbaycan dilində aparılan V (beşinci) siniflərdə hər birinə I (bir) saat olmaqla tədris dilinin, "Riyaziyyat" və "İnformatika" fənlərinin, tədris digər dillərdə aparılan V (beşinci) siniflərdə tədris dilinin və "Riyaziyyat" fənninin;
 - VI-IX (altıncı-doqquzuncu) siniflərdə hər birinə I (bir) saat olmaqla tədris dilinin, "Riyaziyyat", "İnformatika" və "Azərbaycan tarixi" fənlərinin;
 - X-XI (onuncu-onbirinci) sin